

กระบวนการคัดเลือกนักแสดงในละครโทรทัศน์ไทย

กระบวนการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ ของแต่ละบริษัทผู้ผลิตและสถานีโทรทัศน์ ประกอบด้วย กระบวนการและปัจจัยที่หลากหลาย ที่มีผลต่อการคัดเลือกนักแสดง ตามแต่การดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ในแต่ละสถานี รวมถึงแนวทางการต้องการ และหลักการในการทำงานของบุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักแสดง โดยปัจจัยต่าง ๆ จะมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกนักแสดงมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสถานภาพ การปรับตัวและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน ที่นำไปสู่การคัดเลือกนักแสดงของแต่ละบริษัท

ขั้นตอนการคัดเลือกนักแสดงในละครโทรทัศน์

การดำเนินการผลิตละครของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ จะเริ่มต้นจากการคัดเลือกเรื่องที่มีความสนใจ ซึ่งอาจนำมาจากนวนิยายบทประพันธ์ หรือการสร้างพลอตเรื่องขึ้นมาใหม่ โดยในการคัดเลือกเรื่องและนักแสดงของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ จะมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ตามหลักการคัดเลือกบุคคลให้มีความเหมาะสมกับบทบาทและลักษณะของตัวละครในเรื่อง อย่างไรก็ตาม กระบวนการและปัจจัยในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ จะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะการดำเนินงานของแต่ละบริษัทและสถานีโทรทัศน์

การดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์กับการคัดเลือกนักแสดง

เนื่องจากในส่วนของทีมงานบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ ที่รับจ้างผลิตละครให้กับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีขั้นตอนของการเสนอผลิตละครโทรทัศน์ ที่เริ่มจากการเลือกเรื่อง ที่มีความสนใจเพื่อเสนอต่อผู้บริหารสถานีในการอนุมัติก่อน โดยอาจจะนำแนวเรื่องมาจากนวนิยาย ทั้งจากที่ทีมงานมีความสนใจ และสถานีมีลิขสิทธิ์ หรือการสร้างพลอตเรื่องขึ้นมาใหม่ ซึ่งเมื่อผ่านขั้นตอนการอนุมัติในเรื่องของงบประมาณหลักการแล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนของการเตรียมงานและการคัดเลือกนักแสดงเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารของสถานีโทรทัศน์ต่อไป

คุณวิลักษณ์ พูลสมบัติ ผู้ฝึกฝนและทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัทยูม่า กล่าวว่ “ในฐานะตัวแทนของบริษัท การจัดละครเรื่องหนึ่ง คงดูจากอันดับแรก คือ เรื่อง plot เรื่องประเด็นที่ต้องการนำเสนอ ว่าเรื่องนี้ เรื่องนั้น ประเด็นที่เราต้องการจะพูดถึง คือ อะไร และ plot ของมันเป็นอย่างไ่ น่าสนใจมากน้อยแค่ไหน คือ อันนั้น ขึ้นอยู่กับว่าแล้วแต่ บางที่อ่านจากนวนิยายที่น่าสนใจ ก็จะมีเอานวนิยายมา แต่ถ้าบางที่ไม่ได้เกี่ยวกับนวนิยาย เป็นเรื่องตัวเอง ก็ดูว่าเรื่องราวที่ตัวเอง มันมี plot มีอะไรน่าสนใจพอไหม ส่วนต่อไปก็อยู่ในส่วนของเราก็นำเรื่องราว และเรื่องย่อต่าง ๆ ไปนำเสนอกับทางช่อง 3 เพราะว่าทางบริษัททำในรูปแบบของรับจ้างผลิต คือ ทางสถานีจะให้งบประมาณมาก่อนหนึ่ง เราก็นำเสนอเรื่องไป เมื่อเขาอนุมัติ ตกกลง เขาเห็นว่าเรื่องราวของเราน่าสนใจ ก็อยู่ในขั้นตอนของรายชื่อของผู้แสดง ว่าเราอยากจะนำเสนอใครเล่น เป็นพระเอกนางเอก เป็นตัวต่าง ๆ นานาที่เราเห็นว่าควรจะเป็นใคร” (วิลักษณ์ พูลสมบัติ. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณปิยพร ไล่ทอง ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท ทีวีเอ็นเตอร์ กล่าวว่ “เรามีตั้งแต่ขั้นตอนเลือกเรื่องที่จะมาทำละคร กับการเลือกเรื่องนี้ มันก็จะเกิดจาก 2 แนวทาง คือ การศึกษานวนิยายกับการสร้างพลอตขึ้นมาใหม่ มันก็เป็น 2 แบบ ในขณะเดียวกันมีทั้งเราเสนอให้ทางสถานีพิจารณา กับสถานีมีลิขสิทธิ์อยู่แล้ว เสนอมาให้เราสนใจทำใหม่ ก็มี 2 แบบ ซึ่งทีวีเอ็นเตอร์ทำมา อีแตน เป็นเรื่องที่เราสนใจเรื่อง และเราก็ทำเสนอสถานี สถานีก็อนุมัติให้ทำ แต่ว่าเรื่อง สลักจิต ที่เราทำอยู่ตอนนี้ ก็จะเป็นนวนิยายที่สถานีมีลิขสิทธิ์อยู่ และก็ถามเรา ซึ่งเราสนใจทำ ก็เลยรับมาทำ แล้วแต่ และมีละครอย่างเช่นที่เราจะทำปลายปีนี้ เป็นเรื่องที่เราพลอตขึ้นมาเอง อันนี้ก็เสนอช่องไปแล้ว ก็ผ่านอนุมัติในหลักการ เพราะฉะนั้น ก็จะมาเริ่มกระบวนการหลังจากนั้น คือ ทำบท และก็วางทริทแมนท์ ละครมี 20 กว่าตอน ลำดับของเรื่องจะเป็นอย่างไร เราก็วางโครงเรื่อง พอเสร็จโครงเรื่องก็มาเป็นบทละคร ในขณะเดียวกันก็ขึ้นอยู่กับเวลา สมมติว่ามีเวลาล่วงหน้า สัก 4-5 เดือน ก็ทำบทไปเลย ทำบทให้เสร็จ และจึงจะมาดูตัวละคร (ปิยพร ไล่ทอง. สัมภาษณ์, 7 สิงหาคม 2541.)

ส่วนทีมงานที่รับจ้างผลิตละครโทรทัศน์ให้กับสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทางผู้บริหารของสถานีจะเป็นฝ่ายคัดเลือกเรื่อง และนักแสดง ตามที่ต้องการ โดยส่งให้ทางบริษัทผลิตจากเดิม มีเพียงบริษัทดาราวีดีโอ และบริษัทกันตนาในการรับจ้างผลิตละครให้กับสถานีโทรทัศน์เท่านั้น ต่อมาในปี 2541 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดครั้งใหญ่ โดยเปิดกว้างสำหรับผู้จัดละครรายใหม่ ๆ มากขึ้น ในการนำเสนอเรื่อง และตัวแสดงของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ จึงสามารถพูดคุยต่อ

รองกับทางสถานีได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดปัญหาหรือมีการเปลี่ยนแปลงในขั้นตอนใด จะต้องมีการปรึกษานำหรือ โดยสิทธิขาดในการตัดสินใจ ยังคงขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้าง

คุณจิตรลดา ดิษยนันท์ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัทกันตนา กล่าวว่า "วิธีการผลิตเราก็เน้นงานสต็อก แล้วก็เน้นงานคุณภาพเหมือนเดิม ยิ่งในตอนนี้อยู่มีเวลา มากขึ้น สามารถที่จะทำงานคุณภาพให้มากขึ้น แนวละครเราก็หลากหลาย มีเรื่องผี ๆ รักจุ่มจุ่มเบา ๆ ตลกก็มี แอ็คชั่นก็ยังมีอยู่ เพราะเรามีสต็อกบทเยอะ คือตอนนี้จะหยิบเรื่อง ไหนขึ้นมาทำขึ้นอยู่กับสถานี และคิดดาราด้วย เจ้านาย (หมายถึงช่อง 7) ยังโทรมาสั่งอยู่ เหมือนเดิม แต่เจ้านายรู้ว่าตอนนี้กำลังเร่งเรื่องเพชรดาแมว และให้โอกาสเราที่จะทำตงนี้ ก่อน แต่สักพักก็จะไปขึ้นเรื่องที่เจ้านายสั่งเอาไว้ พร้อมเมื่อไรก็เปิดกล่องทันที"

(จิตรลดา ดิษยนันท์. สัมภาษณ์ในนิตยสารชีวิตต้องสู้รายสัปดาห์, 19-25 กันยายน 2541.)

คุณอรรธรณ สัจจวิบุต ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท ดาราวิดีโอ กล่าวว่า "...เราจะอ่านหนังสือด้วย หมายถึงว่าคนที่เลือกนะคะ เวลาที่เลือกนี้ พี่ก็จะมีการ ประชุมกันหลายฝ่าย ฝ่ายขายของช่อง 7 ก็มี และก็ฝ่ายผลิต คือ เรา และก็เจ้านาย (คุณสุรางค์ เปรมปรีดิ์) บางท่านก็ไม่ได้อ่านหนังสือ เราก็ต้องอ่านหนังสือ และก็ต้องไป present ว่า เล่นไปประมาณนี้แล้ว ต้องคู่กับใคร ทีนี้เราก็ต้องเลือกตัวแสดง ก็เลือกดาราที่ อยู่ในตลาดนะคะ ก็เลือกคนที่มาเล่นได้โดยไม่มีข้อแม้ บางคนเขาก็มีสัญญาอยู่กับค่ายอื่น สัญญาอยู่กับช่องอะไรอย่างนี้" (อรรธรณ สัจจวิบุต. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2541.)

คุณดลยา เรื่องประภัสสร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท อัครเอนเตอร์- เทนเมนท์ กล่าวว่า "เราต้องวางนักแสดงของเราไว้ในใจด้วยว่าเราจะเป็นใคร แล้วเราต้องส่ง ให้ทางช่องพิจารณาด้วยว่า ตัวที่เราวางไปนี้ ใช้ได้ไหม เพราะว่าเราจ้างผลิตให้กับทาง ช่องเขา เพราะฉะนั้นช่องก็ต้องมีส่วนที่จะพิจารณาด้วย ว่าโอเคไหม เพราะเราต้องส่งเรื่อง ย่อ ส่ง character ตัวแสดง เราก็จะแบบคนนี่เล่นคนนี่ ๆ นะ ส่งไปให้ที่ช่อง ช่องก็จะ ตัวนี้ ผ่านไม่ผ่านอะไรอย่างนี้ แต่ส่วนมากตัวสมทบจะไม่ค่อยมีปัญหา มีปัญหาเฉพาะตัว main ตัวพระเอกนางเอก ที่ช่องจะขอ ขอดูเป็นพิเศษ แต่ถ้าเป็นละครของเรานี้ก็คง คงจะไม่ค่อยมี ปัญหา คือเราใครก็ได้ เราสามารถตัดสินใจได้ ในเมื่อเราเป็นผู้ผลิตให้กับทางช่องแล้วนี้ เราก็ต้องให้ช่องเขาเป็นคนตัดสินใจด้วย" (ดลยา เรื่องประภัสสร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

ในกรณีของ ทีมงานผู้ผลิตที่เช่าเวลาในการผลิตของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 5 และสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 ที่มีการซื้อเช่าเวลาในการผลิตละครของตนเอง จะมีอิสระในดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ ตามนโยบายความต้องการของผู้ผลิต ที่จะต้องคำนึงถึงการดำเนินงานในเรื่องความเหมาะสมทางการตลาด เนื่องจากรับผิดชอบการขายเวลาด้วยตนเอง โดยมีผู้สนับสนุนรายการ(Agency) ที่จะมีส่วนในการพิจารณาเรื่องและนักแสดง

คุณกนกวรรณ ด้านอุดม ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท อัครมีเดีย กล่าวว่า “ดาราดังขายได้ ต้องเลือกดาราที่การตลาดยอม เอเจนซีไหนคะ เราเสนอไปละครเรื่องนี้ คนนี้ ๆ ว่า นางเอกคนนี้ไม่เอา พระเอกคนนี้ไม่เอา เช่าเวลาเองเราก็ขายเอง ถ้าเรารับจ้างช่องผลิต เราไม่ต้องรับผิดชอบต่อการขาย เพราะทางช่องเขาจะกลั่นกรองเอง ใช้นิโหมคะว่า ดาราคนนี้ขายได้ไหม” (กนกวรรณ ด้านอุดม. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณจิตรลดา ดิษยนันท์ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท กันตนา กล่าวว่า “ผู้สนับสนุนรายการ ก็มีผลสำคัญในการคัดเลือกดารานำแสดงละครเรื่องต่าง ๆ เพราะรายการละครโทรทัศน์ จะอยู่ได้ก็ต่อเมื่อมีผู้สนับสนุนรายการหรือโฆษณา ดังนั้นในการวางตัวนักแสดงบางครั้งจำเป็นต้องนำ presenter โฆษณาของสินค้ามาแสดงนำในละคร เพื่อเป็นผลพลอยได้ ที่จะมีโฆษณาขึ้นดังกล่าวมาสนับสนุนรายการละครโทรทัศน์เรื่องนั้น ๆ” (จิตรลดา ดิษยนันท์, 2538 : 105)

ความเหมาะสมกับบทบาทของนักแสดง

จากการศึกษา กระบวนการและปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ตามหลักการในการคัดเลือกนักแสดง ความเหมาะสมกับบทบาท เป็นหลักการที่สำคัญที่สุดในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ของทีมงาน และบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์

คุณวราวุธ มลิณฑจินดา ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง ของบริษัท ฮู แอนด์ ฮู จำกัด กล่าวว่า “ดูจากบทประพันธ์ ว่าอันไหนเหมาะกับดาราคนไหน เราก็จะหยิบตรงนั้นขึ้นมา ดารามันมีหลายหลากบุคลิก เพราะฉะนั้นในตัวละครที่เกิดขึ้น เราก็สามารถที่จะหาดาราคนไหนมารับตรงนั้นก็ได้” (วราวุธ มลิณฑจินดา .สัมภาษณ์ในนิตยสารขวัญเรือน, ปีกร์หลังกันยายน 2540.)

คุณจิตรลดา ดิษยพันธ์ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัทยู แอนด์ ยู กล่าว ว่า “ต้องเหมาะสม เราจะทำละครเรื่องหนึ่งที่เราก็ต้องอ่านบทประพันธ์ บทโทรทัศน์ คุยกับ ผู้กำกับ คนเขียนบท ต้องมาช่วยความคิดกัน ว่าเขาต้องการประมาณไหน คือช่วยกันคิดคา แรคเตอร์ประมาณไหน ถ้ามว่าเหมาะตามอะไรก็คือเหมาะกับบท แต่มันจะไม่ได้ตามนั้น เสมอไป เพราะมันมีปัญหาเยอะ” (จิตรลดา ดิษยพันธ์. สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2542.)

ความเหมาะสมกับบทบาท และความเหมาะสมทางการตลาดของนักแสดง

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า เนื่องจากการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท ผู้ผลิตละครโทรทัศน์มีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องมากมายในกระบวนการคัดเลือกนักแสดง ละครโทรทัศน์ จึงมีเกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงตามความเหมาะสม ที่เกี่ยวข้องกันใน 2 หลักการ คือ ความเหมาะสมกับบทบาท และความเหมาะสมทางการตลาด

คุณถกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงบริษัทเอ็กแซกท์ กล่าวว่า “พื้นฐานในการคัดเลือกนักแสดง จะต้องดูความเหมาะสมกับลักษณะตัวละครเป็นสำคัญ นอกจากนี้พูดกันตรง ๆ คือ การคัดเลือกนักแสดงเป็น commercial arts ดังนั้น จึงต้องเลือก ดาราที่ขายได้ด้วย แต่คำว่าดาราที่ขายได้นั้น มีคำจำกัดความที่แตกต่างกันไป แล้วแต่คน ว่าที่ขายได้นั้น ขายได้อย่างไร” (ถกลเกียรติ วีรวรรณ. สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม 2541.)

คุณมยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท เมคเกอร์กรุ๊ป กล่าวว่า “ความเหมาะสม คือ จุดแรกที่เราจะต้องแคร์ที่สุด แล้วก็จุดต่อมาก็คือ ตลาด จำเป็นที่เราจะต้องดูกับความต้องการของตรงนี้ด้วย เพราะถึงอย่างไรแล้วแต่ power ของ agency ของอะไรนี้ เขาก็จะมีมาจากที่ทำ research ออกมา ว่าคนดูชอบใคร คนไหนที่ งานออกมาแล้วสามารถขายได้ในท้องตลาด ไม่แคร์เสียเลยนี้ มันเป็นไปได้ เพราะเรา ทำการค้า เราไม่ได้ทำศิลปะอย่างเดียว เพราะฉะนั้นเราจะต้องแคร์ถึงตลาด ที่มันจะเข้ามา กับตรงนี้ บางครั้งเราไม่ได้อย่างที่เรากำลังรียอเปอร์เซ็นต์ เป็นเพราะว่าคนที่เราเห็นว่า เหมาะสมที่สุดในเวลานั้นอาจจะขายไม่ได้แล้ว อะไรอย่างนี้คะ ตรงนี้มันมีผลเหมือนกัน แต่ว่ามันก็ไม่ถึงกับมากมายรียอเปอร์เซ็นต์อะไรนะคะ คือ มันมีผลกับการขายสปอนเซอร์กับ อะไรของทางสถานี” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช. สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2541.)

คุณกมล ภูวานิช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง ของบริษัทบรอดคาสต์ กล่าวว่า “อย่างเรื่องดวงยี่หวาซัดที่สุด เราวางไว้ 2 คนสำหรับผู้ชาย พี่ตั้ว ศรัญญู กับ พี่นก ฉัตรชัย คาแรคเตอร์สองคนนี้ หนึ่งในพระเอกจะต้องดูมีอายุ สองมีอายุแล้วนี่ ต้องดูกระฉับกระเฉง เพราะในเรื่องต้องเป็นนักข่าว นอกจากว่าเป็นนักข่าวต้องกระฉับกระเฉงแล้ว ต้องเป็นคนที่แบบว่า มีความอบอุ่น ที่จะเป็นที่พึ่งของหลานได้ เป็นอาเป็นหลาน ้วยต้องไม่แก่กว่าพี่ตั้ว เก่กว่าพี่ตั้วก็ไม่ได้แล้ว และเราก็ต้องดูกำลังขายด้วย ไม่ใช่ที่เราบอกว่า ทูลเหมาะมากเลยตัวนี้ แต่ว่าทูลไม่ขายใช้ไหม บอกพี่เอไพโรจน์นี่ใช้ที่สุด อะไรอย่างนี้ แต่ปรากฏพี่เอไม่ขาย ต้องมีความขายได้ด้วย มันต้องเจอกันถ้าสมมติว่าเหมาะสมแต่ขายไม่ได้ ไม่มีประโยชน์ ทำไปก็ไม่มีความ และมันก็ไม่เข้ากับการตลาดของช่อง 3 ด้วย เขาก็ต้องดูว่า ได้หรือไม่ได้ เราก็ต้องเลือกของสุดยอด ที่ปัจจุบันใครฮิตใครอะไร เราก็ต้องเลือกสุดยอดมาก่อน ถ้าไม่ได้เราก็มาเป็นเบอร์สอง ถ้าไม่ได้เราก็มาเป็นเบอร์สามอีก (กมล ภูวานิช. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

นอกจากนี้ คุณกมล ภูวานิช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง ของบริษัทบรอดคาสต์ ได้กล่าวถึงนางเอกจากเรื่องดวงยี่หวาว่า “นางเอกนี่คือ จอยคนเดียว คือใจเราวางไว้ คิดว่าใช้ที่สุด คือ จอย เนื่องจากว่าต้องเล่นเป็นแบบวัยประมาณว่า เป็นนักเรียนก่อน แล้วก็ไปเป็นนักศึกษาจนจบ ทำงาน เราก็มาดูว่าเอ.. จอยนี่ ้วยได้กลาง ๆ แล้วก็จอยยังไม่เคยเล่นบทชีวิตที่เป็นโรคจิต ๆ แต่อย่างแอนทองประสม เขาก็ได้ แอนเล่นได้ แต่แอนเนี่ยไปเล่นในสองนรี มันอาจจะมีภาพตรงนั้นอยู่ แล้วก็ up ขึ้นไปเป็นสาวกว่าจอย ส่วนตรงคนอื่น ๆ นั้นมองไม่เห็นใคร อย่างแค่นี้เรามีความรู้สึกว่า แค่นี้จะเหมาะกับ comedy ถ้าแค่นี้มาเล่นตรงนี้ คนก็จะไม่เชื่อ เพราะฉะนั้นจอยเบอร์เดียวเลยตอนเสนอของนี่ และช่องก็เห็นด้วย และจอยพอส่งบทไป จอยรับเล่นเลย มันคือมันจนกันทั้งหมด” (กมล ภูวานิช. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

ในการคัดเลือกตัวแสดง โดยเฉพาะการกำหนดนักแสดงหลัก จำเป็นต้องใช้หลักการความเหมาะสมกับบทบาท และความเหมาะสมทางการตลาดที่เชื่อมต่อกัน ซึ่งนอกจากนักแสดงจะมีความเหมาะสมกับบทบาทแล้ว นักแสดงจะต้องขายได้ เนื่องจากนักแสดงหลักเป็นจุดขายที่ดึงดูดความสนใจของผู้ชม และผู้สนับสนุนรายการ ซึ่งการผลิตละครโทรทัศน์ยังคงเป็นงานพาณิชย์ศิลป์ (Commercial Arts) ที่ผู้ผลิตจะต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลกำไรในการผลิต

จากการศึกษา กระบวนการและปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ โดยใช้แนวคิดการจัดคนเข้าทำงานเป็นแนวทางในการศึกษาพบว่า ขั้นตอนในการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทย สามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนกำหนดบทบาทและนักแสดง
2. การพิจารณาสรรหานักแสดง
3. การคัดเลือกนักแสดง
4. การฝึกฝนพัฒนานักแสดง

1. การวางแผนกำหนดบทบาทและนักแสดง

ขั้นตอนสำคัญประการแรกของการคัดเลือกนักแสดง คือ การศึกษาว่าในแต่ละเรื่อง แต่ละตอน มีตัวละครหลักใดบ้าง และต้องการตัวละครที่มีคุณสมบัติอย่างไร โดยการทำหนดจำนวนนักแสดง และแจกแจงบุคลิกบทบาทของตัวละคร จากรูปแบบของเรื่องย่อ หรือการทำบทละครที่สมบูรณ์ เพื่อทำการคัดเลือกนักแสดงหลัก ให้เหมาะสมกับบทบาทของตัวละครนั้น ๆ ก่อน และจึงนำเสนอต่อสถานีโทรทัศน์ ผู้อุปถัมภ์รายการ หรือนายทุนอื่น ๆ เพื่อการพิจารณา ตามลักษณะการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์

จากการศึกษา แบ่งวิธีการวางแผนการกำหนดบทบาท และนักแสดงในแต่ละโทรทัศน์ของบริษัทผู้ผลิตละคร โดยอธิบายตามความเหมาะสมของบทบาท และความเหมาะสมทางการตลาด ได้เป็น 2 แนวทาง คือ

- 1.1 ทำการคัดเลือกตามความเหมาะสมในบทประพันธ์
- 1.2 ทำการคัดเลือกตามความเหมาะสมโดยใช้นักแสดงเป็นหลัก
  - 1.2.1 กำหนดนักแสดงจากนักแสดงที่ขายได้
  - 1.2.2 กำหนดนักแสดงจากนักแสดงในสังกัด

1.1 ทำการคัดเลือกตามความเหมาะสมในบทประพันธ์ กับบทบาทของตัวละครที่มีอยู่ในบทประพันธ์ เริ่มจากการคัดเลือกเรื่อง และกำหนดบทบาทของตัวละครจากการตั้งลักษณะของตัวละครต่าง ๆ ที่มีอยู่ในบทประพันธ์ออกมา โดยยึดบทบาทเป็นหลัก

และคัดเลือกนักแสดงให้เหมาะสมกับบทบาท ตามบุคลิกลักษณะของตัวละครนั้น ๆ ที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้

คุณกนกวรรณ ด้านอุดม ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทครีมีเดีย กล่าวว่า "วิธีการคัดเลือกนักแสดง ก็คือ เราจะต้องรู้ว่าเราจะทำเรื่องอะไร เราจะต้องอ่านหนังสือ ถ้าเป็นนวนิยายเราต้องอ่าน อ่านให้เข้าใจตัวละครทุกตัว แล้วเราก็มองว่า ผู้แสดงคนไหนเหมาะกับตัวละครในนี้ ถ้าเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว เราก็รู้จักนี่คะ ไซ้ใหม่คะว่าสมมติเป็นพระเอกตลกนี้ มันเหมาะกับใครตอนนี้ พระเอกที่มีมาดเหมาะกับใครตอนนี้ นางเอกเด็กน่ารักเหมาะกับใครตอนนี้ ก็มีนางเอกดัง ๆ หลายคน สมมติเราชอบเรื่องนี้ เราก็ส่งไปให้คนทำบท บอกขอเรื่องย่อ และก็ character ตัวละครมาให้ด้วย เขาก็จะส่งมา แพกซ์ส่งมาให้เรา เขาก็จะส่งมาว่าเรื่องทั้งหมด นี่เรื่องเป็นยังไง ยังไง ลูกนางเอกชื่อนี้ ลูกคนนั้น คนนี้ เล่าเรื่องย่อ แล้วก็อีกแผ่นหนึ่งก็จะเขียนว่า นางเอก character อย่างนี้ ๆ นางเอกชื่อนี้ character อย่างนี้ ๆ พระเอกชื่อนี้ character อย่างนี้ ๆ ทุกตัวมา เราอ่านแล้ว พอเราเจออันนั้นมันก็ง่ายแล้ว มันฟื้นความทรงจำเรา ว่าเราได้อ่านแล้ว เราก็ลงไปได้เลยว่า ตัวนี้ คนนี้แสดง หนึ่ง สอง สาม" (กนกวรรณ ด้านอุดม. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณกมล ภู่วาณิช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท บรอดคาส กล่าวว่า "การคัดเลือกนักแสดง เราต้องดูจากบทก่อน เขาตัวบทมาดูว่า เรื่องนี้มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร แล้วก็ใครทำอะไรยังไง เสร็จแล้วเราก็ดูว่านักแสดงปัจจุบันนี้ อ่านดูแล้วว่า พระเอกต้องตัวดำ ต้องดูเป็นไทย เราก็จะสกรีนมาแล้ว อย่างสมมติพียกตัวอย่างเรื่องใหม่ที่พี่จะทำอย่างนี้ เรื่องเกมส์กามเทพ ประมาณสิ้นปีนี้ ในเรื่องพระเอก เราดูจากอายุก่อน ในนิยายประมาณ 25-30 เราก็มาดูแล้ว นักแสดงของไทย ใครที่มีรุ่นราวคราวเดียวกัน แล้วก็ลักษณะ character พระเอกเป็นอย่างไร พระเอกจะเป็นคนที่ดูหนุ่ม ๆ เซย ๆ หน่อย แต่ว่าจะมีความน่ารักอยู่ในตัว เป็นคนที่พูดน้อย ไม่ค่อยกล้าพูด จีบผู้หญิงไม่เป็น เราก็มาดูสิว่าใครน่าจะได้คู่ ธนากร ไปษยานนท์ น่าจะอยู่ใน choice เพราะพระเอกในเรื่องเป็นกำนันต่างจังหวัด วิลลี่ต้องไม่เหมาะแน่ จ๊อบ (นิธิ สมุทรโคจร) ต้องไม่ใช่แน่นอนหน้าหวานไป จอห์นนี่ก็ไม่ใช่ เราต้องมี cast 1 cast 2 หมายถึงว่าสำรองไว้สำหรับตัวเราเองทำงาน กับสำรองไว้สำหรับช่อง เพราะว่าเราจะต้องเสนอตัวละครให้กับช่อง และช่องจะเป็นคนที่ร่วมพิจารณา แต่ช่องจะให้เกียรติว่าให้เราในฐานะที่เราเป็นคนหยิบเอาเรื่องนี้มาทำ ก็คือให้เราเลือกก่อนว่าน่าจะเป็นใคร" (กมล ภู่วาณิช. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณปิยพร ไล้ทอง ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงบริษัท ทีวีอันเดอร์ กล่าวว่า "...ส่วนใหญ่มักจะเป็นว่าเรามีแค่เรื่องย่อ แล้วเราก็ต้อง cast แล้ว ซึ่งเรามีเรื่องย่อ มี character ตัวละคร ซึ่งตรงนั้น ก็จะมีทั้งที่ได้พิมพ์ออกมาบ้าง บางครั้งก็ได้แค่คุยกัน และ ก็บันทึกกันเองว่า จะมีตัวไหน ๆ ๆ และเราก็มานั่งดู ในขณะที่เดียวกัน เมื่อจบมาแล้ว อาจจะมีเพิ่มตรงอื่น ๆ เข้าไปอีก หรือว่ามีการปรับเปลี่ยน character อีก แต่ตัวหลัก ๆ เราก็ต้อง กำหนด สมมติว่า อีแตน ดูว่าพระเอก character อย่างไร นางเอก character อย่างไร เราเลือกจอย (ศิริลักษณ์ ผ่องโชค) เพราะเขามีความสามารถทางการแสดงสูง เขาน่าจะใส่ ความเป็นอีแตน เข้าไปในตัวเขาได้เลย มีความอินกับตัวละคร และจะสร้างความเป็น ธรรมชาติสุด ซึ่งจอยถ้าถามว่า ในแง่ acting จอยได้หมดนะ เพราะในอีแตน มีหมด ทั้งแก่น ชีวิต สนุก มัน มีทฤษฏีครบหมด ร้องให้ นู๋ สวยหวานเธอก็ต้องได้ ฉลาดแต่ก็ไม่ได้ดูไฮโซมาก โดยดูความเหมาะสมแล้ว น่าจะเหมาะ" (ปิยพร ไล้ทอง. สัมภาษณ์, 7 สิงหาคม 2541.)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันเนื่องจากแต่ละบริษัทมีปริมาณการแข่งขันในการ ผลิตละครโทรทัศน์ที่สูงขึ้น การเตรียมการในการเตรียมบทและคัดเลือกนักแสดงจึงนิยามคัด เลือกตัวละครหลักให้ได้เสียก่อน เพื่อที่จะได้ทราบบุคลิกของตัวละครในเรื่อง และนำไปสร้าง เพื่อให้เข้ากันกับนักแสดง ซึ่งการคัดเลือกนักแสดงในปัจจุบันให้ตรงตามบุคลิกตัวละครใน จินตนาการของผู้ประพันธ์ นั้นเป็นไปได้ยากมาก นอกจากจะเป็นเรื่องที่สร้างพลอตขึ้นมา ใหม่ เพื่อให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จากแนวทางดังกล่าว จึงนำมาสู่วิธีการคัดเลือก ที่ผู้ทำ การคัดเลือกนักแสดง มีการกำหนดตัวนักแสดงเป็นหลักไว้ก่อน และจึงหาลักษณะตัวละคร หรือบทบาท ที่เหมาะสมให้กับนักแสดง

1.2 ทำการคัดเลือกตามความเหมาะสมโดยใช้นักแสดงเป็นหลัก และหา เรื่องหรือลักษณะของตัวละคร ที่เหมาะสมให้แก่นักแสดงที่กำหนดไว้ โดยผู้ทำการคัดเลือก นักแสดง จะหาเรื่องหรือนวนิยาย ที่มีลักษณะตัวละครเหมาะสมให้แก่นักแสดง หรืออาจจะ สร้างพลอตขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับนักแสดง โดยมากนักแสดงที่มีการกำหนดไว้แล้ว จะเป็นนักแสดงหลัก เช่น พระเอกหรือนางเอก

คุณถกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัทเอ็กแซกท์ กล่าวว่า "...ลักษณะการทำงานจะมี 2 แบบ คือ มีนวนิยายมีเรื่อง และดูว่ามีตัวละครอะไรบ้าง จึง เลือกนักแสดงให้เหมาะสมกับลักษณะตัวละคร กับมีนักแสดงไว้แล้ว และจึงหาเรื่องที่เหมาะสมให้กับเขา" (ถกลเกียรติ วีรวรรณ . สัมภาษณ์ , 20 สิงหาคม 2541.)

“...ปิ่น เก็จมณี หลังจากจบเรื่องชีวิตเพื่อฆ่าหัวใจเพื่อเธอแล้ว เราก็ติดต่อไปว่า อยากเห็นเขาเล่นเป็นอะไร และเดาว่าคนดูอยากเห็นเขาเล่นเป็นอะไร แล้วเราก็สร้างบทสร้างเรื่องมาให้เข้ากับเขา มีทีมกล้อง ไฟเสริมให้เขาเป็นตัวละครตัวนั้น ทำยังไงจะให้คนดูชอบ และชื่นชม พอคนรักตัวละครตัวนั้น เลยกกลายเป็นรักนักแสดงคนนั้นด้วย ผมบอกตรง ๆ ว่า มารยาธิฯ เกิดขึ้น เพราะสินจัยบอกว่าไม่ได้เล่นละครอีกซักทีมานานแล้ว อยากเล่นจัง เราก็คิดเรื่องขึ้นมา ผมว่าจุดยืนในการคิดนักแสดงก่อน แล้วคิดเรื่องนี้เอง ที่ทำให้เราแตกต่างจากที่อื่น ๆ” (ถกเกียรติ วีรวรรณ. สัมภาษณ์ในนิตยสารผู้หญิงวันนี้, ประจำเดือน พฤศจิกายน 2541.)

คุณมยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท เมคเกอร์กรุ๊ป กล่าวว่า “เราต้องอ่านหนังสือก่อน มันมีอยู่ 2 อย่างนะคะ คือ เราจะเอาตัวละครไปลงกับหนังสือ หรือว่าอ่านหนังสือ เพื่อหา character ให้ตัวละคร มันต้องอยู่กับความเหมาะสม อย่างไม่เหมาะสมสำหรับน้องอ๋อม (สิริยากร พุกกะเวส) แล้วจะให้เธอน้องอ๋อมไปเล่น พี่ก็ไม่ทำ พี่ก็จะอ่านหนังสือต่อไปจนกว่าจะเจอเรื่องซึ่งนางเอกตรงกับ character ของน้องอ๋อมให้น้องอ๋อมเล่น นั่นคือหาบทประพันธ์ให้กับตัวละครของเรา” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช. สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2541.)

วิธีการกำหนดบทบาท และนักแสดง โดยการวางตัวนักแสดงเป็นหลักและสรรหาเรื่องหรือลักษณะตัวละครที่เหมาะสมให้กับนักแสดง ด้วยการหาจากบทประพันธ์นวนิยาย หรือการสร้างพลอตเรื่องขึ้นมาใหม่ มักใช้กับการกำหนดนักแสดงหลัก เช่น พระเอก นางเอก หรือตัวแสดงนำในละครแต่ละเรื่อง จากการศึกษา สรุปสาเหตุการกำหนดบทบาท โดยใช้นักแสดงเป็นหลักและสรรหาบทบาทที่เหมาะสมให้กับนักแสดงได้ 2 ประการ

1.2.1 กำหนดนักแสดงจากนักแสดงที่ขายได้

1.2.2 กำหนดนักแสดงจากนักแสดงในสังกัด

1.2.1 การกำหนดนักแสดงจากนักแสดงที่ขายได้ และมีชื่อเสียง เนื่องจากได้คิวของนักแสดง ซึ่งผู้ผลิตมั่นใจว่า เมื่อผลิตละครให้นักแสดงเหล่านี้แสดงแล้ว จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชม ให้กับละครโทรทัศน์ของตนได้ โดยความชื่นชอบของผู้ชมที่มีต่อนักแสดงเหล่านี้ อาจมิใช่ความชื่นชอบในบทบาท หรือความสามารถทางการแสดง แต่เป็นความชื่นชอบส่วนตัวที่มีต่อนักแสดง

ยกตัวอย่างจากละครโทรทัศน์เรื่อง ชายไม่จริงหญิงแท้ ของบริษัทเอ็กแซกท์ นำแสดงโดย คัทลียา แมคอินทอช และสัญญา คุณากร

คุณสิริวิทย์ อุปการ ผู้ช่วยผู้กำกับของ บริษัท เอ็กแซกท์ กล่าวว่า

“มีหลายอย่างมาก ว่ามีอะไรมากำหนด ว่าตัวหลักต้องเป็นคู่นี้ อย่างเขาก็ดูจากความเหมาะสมกับบทด้วย บางทีที่มานั้นมันจะมี 2 อัน บางทีก็จะมาจากบทก่อน บางทีก็จะมาจากนักแสดงก่อน เรามีคิวนักแสดงคนนี้กับคนนี้ เอบทไหนให้เขาเล่นดี อย่างที่สองมีบทมาแล้ว แล้วก็มาดูว่านักแสดงคนไหนเหมาะกับบท อย่างสมมติ พระเอกเหมาะ นางเอกเหมาะ เราก็ต้องมาดูอีกว่า พระเอกกับนางเอกนี้เข้ากันได้ไหม พอมาเข้าคู่กันแล้วเล่นเหมาะสมไหม มี 2 แบบ ซึ่งอย่างเรื่องชายไม่จริงหญิงแท้ ก็ไม่มีปัญหาอะไร เพราะนักแสดงนี้วางไว้ตั้งแต่ต้นแล้ว ว่าบทนี้ต้องเป็นพีดู (คุณสัญญา คุณากร) ต้องเป็นเหม่ม (คุณคัทลียา แมคอินทอช) (สิริวิทย์ อุปการ. สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2541.)

นักวิจารณ์นามปากกา มุมสูง จากคอลัมน์เวลาก่อนสามทุ่ม ของหนังสือพิมพ์มติชน วิจารณ์ละครเรื่องชายไม่จริงหญิงแท้ของ บริษัท เอ็กแซกท์ ว่า

“...ตรงนี้เองที่อยากจะบอกว่า เป็นเรื่องของสตาร์พาวเวอร์ บทเรื่องนี้ (ชายไม่จริงหญิงแท้) ผู้เขียน เขียนให้สัญญาเป็นพระเอก และคัทลียา เป็นนางเอก ขาดารามาแบบหนังฝรั่งชาย เควิน คอสเนอร์ หรืออาร์โนลด์ ชวาเซเนกเกอร์ หรือซานดร้า บูลล็อก ทั้งสัญญา ทั้งคัทลียา ไม่ต้องแสดงเป็นใคร แต่แสดงเป็นตัวเอง เท่านั้นคนดูก็พอแล้ว ...ผู้เขียนรู้สึกว่ละครเมืองไทยกำลังพัฒนาตัวเองไปในทิศทางเดียวกับหนังฮอลลีวูด และมีดารารายหนึ่งที่อยู่จุดที่พร้อมสำหรับตรงนี้ วิลลี่และคัทลียา แมคอินทอช , ลลิตา ปัญโญภาส , นุสบา วานิชอังกูร , จักรกฤษณ์ อำมะรัตน์ , ธนากร โปษยานนท์” (มุมสูง, 2541 : 77)

จากการศึกษา วิธีการใช้นักแสดงเพื่อเป็นจุดขาย เป็นที่นิยมกันมากเนื่องจากเป็นที่รับรองได้ว่า ละครของผู้ผลิตจะสามารถขายได้ และมีความเหมาะสมทางการตลาดที่สามารถดึงดูดผู้ชมละครโทรทัศน์ได้ อย่างไรก็ตาม สาเหตุในการกำหนดนักแสดงเป็นหลักประการที่สอง คือ การกำหนดนักแสดงจากนักแสดงในสังกัด

1.2.2 การกำหนดนักแสดงจากนักแสดงในสังกัด การวางตัวแสดงจากนักแสดงในสังกัดค่ายของบริษัทผู้ผลิต เป็นได้ทั้งนักแสดงหลักและนักแสดงสมทบ โดยนักแสดงอาจเป็นนักแสดงที่เซ็นสัญญาไว้กับบริษัทผู้ผลิตและสถานีโทรทัศน์ ซึ่งผู้ผลิตหรือสถานีมี

หน้าที่ ๗ จะต้องหาละครให้แก่นักแสดง หรือในกรณีที่ผู้ทำการคัดเลือกมีความชื่นชอบและมีความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ดีกับนักแสดง

คุณดลยา เรื่องประภัสสร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท อัครเอนเตอร์เทนเมนท์ ได้กล่าวถึงการรับบทบาทนางเอกของคุณสุภาภรณ์ แสงทองว่า

“ตอนนี้สุภาภรณ์เป็นนางเอกแล้ว เรื่องมะพร้าวข้างรั้ว ตอนนี้อยู่ถ่ายอยู่ ก็คือเราก็คิดว่ามันต้องมีการปั้นขึ้นมาถึงเพราะว่า สุนี่เขาก็เล่นมาเยอะ เล่นมาหลายเรื่อง และจริง ๆ แล้วนี่ เขาสวยกว่านางเอกบางคน คือ เด็กคนนี้เป็นเด็กที่ดี ผู้ใหญ่จะว่าอย่างไรก็ยอม เราก็มักมีการวางแผนใหม่ เราต้องดันเด็กคนนี้ ในเมื่อตอนนี้ตลาดมันขาดแคลนอยู่ สุกก็ถือว่าเป็นเด็กที่หน้าตาดี การแสดงก็ดี ไม่ใช่ว่าเลวร้ายจนเกินไปนัก เราก็พยายามที่จะให้เขาเขียนขึ้นมาจากตัว 4 ตัว 5 เราก็เริ่มที่จะให้เขาขึ้น ๆ ๗ มา ประสบการณ์ก็มีหลายเรื่องแล้วที่เขาเล่น ตัวเขาก็ดีใจมาก...” (ดลยา เรื่องประภัสสร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

ในขณะที่คุณสุภาภรณ์ แสงทอง นักแสดงในสังกัดของ บริษัท อัครเอนเตอร์เทนเมนท์ กล่าวว่า “พอได้เป็นนางเอกแล้วจะมีคนว่าสุเป็นเด็กเล่น สุไม่กลัวนะคะเพราะฟังจนชินแล้ว สุว่าเราเป็นเด็กในสังกัดมากกว่า เราไม่ใช่เด็กเล่นอย่างที่เขารู้สึก เพราะฉะนั้นงานก็จะป้อนเข้ามาเรื่อย ๆ แต่ก็ไม่ได้มากเกินไป ดูแล้วเหมาะสม ถ้าไม่เหมาะสมแล้วเขาลงนี้สิเด็กเล่น แต่สำหรับสุ ถ้าไม่เหมาะสม เขาก็ไม่เอาลงเหมือนกัน” (สุภาภรณ์ แสงทอง. สัมภาษณ์ในนิตยสารทีวีพูล, 29 พฤษภาคมถึง 4 มิถุนายน.)

นอกจากนี้ คุณกมล ภูวณิช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท บรอดคาสต์กล่าวว่า “ฉลุย เป็นเรื่องที่ปวดหัวที่สุด เป็นเรื่องที่ทำให้ casting ยากมากเรื่องหนึ่ง ก็เพราะว่าตัวหลักเลย ส่วนหนึ่งที่เลือกอื่น (สรวุฑ มาตรทอง) เพราะว่าอันเซ็นสัญญากับ บรอดคาสต์ และก็อันนี้คือ พี่ก็จับเขาดอง คือว่าไม่ให้รับอะไรเลย หลังจากรับ 6/16 (ชื่อละคร) ก็คือให้ภาพเขาเงียบไปเลย และมาไพล่อกที่กับละครหลังข่าว คือว่าจะไม่เห็นมีงานอะไรออกมาที่เลือกเขาก็เพราะดูจากพื้นฐาน ฉลุยเป็นเรื่องของเด็กวัยรุ่น เขาก็ได้ และต้องมีพื้นฐานทางด้านดนตรี ร้องเพลงได้ดีเลยละ และพี่ก็ส่งเขาไปเรียนกีตาร์ ครบแล้วตรงเข้ากับบท ตัวเขาจริง ๆ ก็เป็นคนสนุกสนาน ที่เหลือก็คือว่าให้เขาไปทำการบ้าน ในการที่จะเตรียมมาเล่นบทนี้กับตัวผู้กำกับต้องเป็นคนชี้แนะกับผู้ช่วย ต้องเป็นคนช่วยมาดูว่า เล่นได้หรือยัง แต่ก่อนหน้าที่จะเล่น ก็คือเรียกเขามาก่อน มาเล่นให้ผู้กำกับดู ผู้กำกับก็บอกว่า โอเคผ่านก็ผ่าน เราไม่ใช่

ว่าเด็กเราแล้วเราเอาเล่น ก็คือว่าถ้ามันไม่ได้ ก็เสียทั้งเราทั้งอัน อันก็ไม่เกิด เราก็ก๊แย่" (กมล ภู่วาณิช. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

อย่างไรก็ตาม การกำหนดบทบาท และนักแสดงโดยยึดนักแสดงเป็นหลัก และบทบาทที่เหมาะสมให้แก่นักแสดง โดยการวางตัวนักแสดงที่เน้นความเหมาะสมทางการตลาด (marketing) จากนักแสดงที่มีชื่อเสียง หรือการวางตัวนักแสดงที่เน้นความสัมพันธ์ส่วนตัว (patronage system) จากนักแสดงในสังกัด อาจมีผลกระทบต่อความเหมาะสมของนักแสดง และบทบาทที่นักแสดงได้รับ ถ้าผู้ทำการกำหนดนักแสดง ยึดหลักการอื่นมากกว่าหลักความเหมาะสมกับบทบาท (put the right man into the right job)

2. การพิจารณาสรรหานักแสดง

หลังจากการกำหนดบทบาทและปริมาณของนักแสดง ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการพิจารณาสรรหานักแสดงตามความเหมาะสมของบทบาท ที่วางไว้ให้ครบ โดยแต่ละทีมงานผู้ผลิต จะทำการพิจารณาสรรหานักแสดง โดยการพิจารณานักแสดงจาก 3 แนวทาง คือ

- 2.1 พิจารณาจากนักแสดงอาชีพ
- 2.2 พิจารณาจากนักแสดงหน้าใหม่
- 2.3 พิจารณาจากนักแสดงสมัครเล่น

2.1 การพิจารณาจากนักแสดงอาชีพ ในการผลิตละครโทรทัศน์แต่ละเรื่อง จำเป็นต้องมีการพิจารณานักแสดงอาชีพ ที่มีประสบการณ์เพื่อมาร่วมงาน ไม่ว่าจะ เป็นนักแสดงที่รับบทบาทเป็นนักแสดงหลัก นักแสดงสมทบหรือนักแสดงประกอบก็ตาม

แหล่งที่มาของนักแสดงอาชีพ นักแสดงอาชีพเป็นบุคลากรทางการแสดงที่มีประสบการณ์ในการแสดงละครโทรทัศน์ และมีอยู่ในตลาดของนักแสดง โดยแหล่งที่มาในการพิจารณานักแสดงอาชีพ จะประกอบไปด้วยนักแสดง 2 ประเภท คือ นักแสดงอิสระและนักแสดงในสังกัด

- (1) การพิจารณาจากนักแสดงอิสระ
- (2) การพิจารณาจากนักแสดงในสังกัด

(1) การพิจารณาจากนักแสดงอิสระ เมื่อทีมงานผู้ผลิตตัดสินใจคัดเลือกนักแสดงอาชีพ ที่มีประสบการณ์ทางการแสดงมาสวมบทบาทในละครโทรทัศน์แล้ว จะทำการติดต่อกับนักแสดง โดยถ้าเป็นนักแสดงอิสระ นักแสดงจะสามารถรับงานของทีมงานบริษัทและสถานีโทรทัศน์ใดก็ได้ เนื่องจากนักแสดงรับงาน และพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม บางครั้งอาจจะเป็นการติดต่อผ่านทางผู้จัดการของนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงมีผู้รับงานให้ โดยเป็นการตกลงร่วมกันของทั้ง 2 ฝ่าย ระหว่างนักแสดงและผู้ติดต่อว่าจ้าง

คุณนุษกร พรพรรณศิริเวช ดารานักแสดงอิสระ กล่าวว่า

“เวลารับงาน รับงานเองค่ะ ครั้งแรกขอละครหรือ ก็เล่นกับทางช่อง 7 คุณแดงเรียกมาดูแล้วก็คุย ๆ กัน ตกลงเล่น ก็คือ ตอนนั้น ไม่ได้คิดอะไร ไม่คิดว่าจะเล่น คิดว่าเป็นนางแบบยังสนุกกว่า” (นุษกร พรพรรณศิริเวช. สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2542)

คุณนฤเบศร์ จินปิ่นเพชร ดารานักแสดงอิสระ กล่าวว่า

“อย่างฟ้าเพียงดินนี้คุณรัชชานุศรี ติดต่อมาที่บ้าน โทรมาที่บ้านเลย แล้วก็คุยกันตกลงกันเรื่องค่าตัว เรื่องบทอะไรเป็นอย่างไร ถ่ายวันไหน ก็ดูแล้วไม่ยากมากนัก ก็ตกลงรับเล่นไป” (นฤเบศร์ จินปิ่นเพชร. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2542.)

(2) การพิจารณาจากนักแสดงในสังกัด การพิจารณาหรือมีความต้องการนักแสดงในสังกัดของทีมงานบริษัทต่าง ๆ มาร่วมงานในกรณีที่นักแสดงมีการเซ็นสัญญาหรือมีสังกัดแล้ว การติดต่อกับนักแสดงจะต้องติดต่อผ่านทางบริษัทที่นักแสดงสังกัด เนื่องจากนักแสดงไม่ได้รับงานเอง โดยทางบริษัทจะรับงานและเป็นผู้จัดคิวให้กับนักแสดง ดังนั้นในความต้องการนักแสดงมาร่วมงาน จะต้องติดต่อกับต้นสังกัดของนักแสดง

คุณมีเรีย เบเนเนตตี ดารานักแสดง และนักร้องในสังกัด บริษัท แกรมมี่ กล่าวว่า “เวลารับงานนี้จริง ๆ ตั้งแต่เข้าวงการนี้จะดูแลตัวเองด้วย บริษัทผู้ใหญ่อด้วย แต่ก็ไม่มีใครที่เป็นผู้จัดการส่วนตัวจริง ๆ นะคะ แต่พอได้มาเข้าแกรมมี่ในช่วงนี้ คืองานเกือบทุกอย่างจะค่อนข้างแกรมมี่ดูแล เพราะว่ามันจะต้องเชื่อมโยงเกี่ยวกับภาพเราด้วย ทุกอย่าง ให้ไป

ด้วยกัน เพราะฉะนั้น อย่างละครก็จะโทรมาถามเรา เราก็จะไปปรึกษาอาจจะเป็นผู้เล็ก บุษบา หรือว่าใครที่เขาพอจะรู้ว่า น้องนัทอย่าเพิ่งเลย ตอนนี้ คือเขาจะรู้ว่าเราสมควรจะรับดี ใหม่ ถ้าไม่รับ นี่ก็เขาจะบอกเหตุผลให้ว่าเพราะอะไร และถ้าเกิดเป็นงานจ้างร้องเพลง ก็จะมี แกรมมี่ที่เป็นอีกแผนกหนึ่งนี่เขาจะรับงานให้ งานร้องเพลง แต่ถ้างานถ่ายแบบ ก็จะมีทาง แกรมมี่ แกรมมี่เขาจะมีในช่วงโปรโมท 3 เดือนนี้ จะต้องคิวอยู่ทางแกรมมี่เพราะว่าเวลาเขา ประสานงานจะได้ประสานงานกันถูก" (มีเรีย เบเนเนตตี. สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2542.)

คุณสมชาย เข็มกลัด ดารานักแสดง และนักร้องในสังกัด อาร์เอส กล่าวว่า

"ติดต่อผ่าน RS หมดเลยครับ ทุกอย่างผ่าน RS หมดเลย คือเมื่อเรามีสังกัดนี้ เรามีอะไร เราจะต้องผ่านต้นสังกัดก่อน ไม่งั้นเดี๋ยวจะมีปัญหา เขาจะสกรีนงานอะไรให้เรา ด้วยว่าเราอยากเล่นใหม่บทบาทนี้ ๆ แต่ถ้าผู้ใหญ่บอกนำเล่นเพราะว่า เขาดูแล้วว่ามันเป็น สิ่งที่ดีสำหรับเรา งานนี้ คือเขาบอกเลยว่างานที่เขาให้ทำทุกงานนี้ เขาคัดมาแล้วว่าเหมาะ สำหรับเรา ถ้าถามเขา เขาก็อยากให้เล่น เขาก็เชื่อผู้ใหญ่ครับ ก็เล่น" (สมชาย เข็มกลัด. สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2542.)

โดยปกติ ผู้ผลิตหรือผู้บริหารของบริษัทและสถานีโทรทัศน์ จะมีการพูดคุยกัน ในเบื้องต้นกับนักแสดงหรือต้นสังกัดของนักแสดงก่อน ในการติดต่อนักแสดงมาร่วมงาน โดยเฉพาะการติดต่อนักแสดงหลัก จากนั้น จะทำการพูดคุยตกลงกันในเรื่องบท คิวการแสดง และอัตราค่าแสดงที่ทราบกัน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้กับบริษัทผู้ผลิตละคร หรือสถานี โทรทัศน์ที่นักแสดงเคยร่วมงาน จากนั้นถ้ามีการตัดสินใจร่วมงานกัน หน้าที่ในการติดต่อ เรื่อง วัน เวลา และสถานที่ในการถ่ายทำ จะเป็นหน้าที่ของธุรกิจกองถ่ายต่อไป แต่ถ้า นักแสดงมีสาเหตุที่ไม่สามารถร่วมงานได้ ทีมงานก็จะต้องทำการพิจารณานักแสดงต่อไป หรือถ้าต้องการนักแสดงคนนั้น จริง ๆ ก็ต้องรอคิว และยอมรับเงื่อนไขของนักแสดง

คุณศิริลักษณ์ ลาชโรจน์ ผู้กำกับเวทีของบริษัท บรอดคาสท์ กล่าวว่า

"เราต้องมี Character ทุกตัว บทส่วนมากยังไม่เสร็จ แล้วเราก็ต้องมีใบ character ที่ค่อนข้างจะใกล้เคียงบทหน่อย เพราะว่าใบตัวนี้จะเป็นใบนำทาง สมมติเราบอก ว่าตัวนี้พี่อู๋ (ธนากร โปษยานนท์) เขานำเล่นนะ เราก็ส่งใบอันนี้กับเรื่องย่ออันนี้ให้พี่อู๋เขาอ่าน เขาจะได้อ่านเรื่องเป็นแบบนี้ จะให้เขาเล่นเป็นบุคลิกอย่างนี้ ตัวละครนี้ อย่างนี้ เขาจะเล่นได้ ใหม่ นี่คืออันแรกที่จะต้องส่งให้ทุกคนที่จะเล่น เขาตัดสินใจ ส่วนใหญ่ดาราทุกคนจะขอ จะต้องขอย่อแล้ว เป็นใคร เป็นอะไรในเรื่อง มีความสำคัญแค่ไหน แล้วบุคลิกเป็นยังไง

เขาต้องดู เพื่อที่เวลาเขาจับแล้ว เขาจะได้มั่นใจว่า ให้เราได้ ส่วนมากจะต้องส่ง ก่อนหรือหลัง ต้องส่ง แต่ส่วนใหญ่ พี่ที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว คือเขาคุยไว้ก่อนแล้ว ว่าเป็นตัวอย่างนั้น อย่างนั้นะ คือคุยกันแล้วขั้นต้น ก็คือจะประมาณตัวนี้ส่งไป แล้วต่อมาเขาก็จะส่งลงมาข้างล่าง สมมติว่าไปติดต่อกับพี่อู๋ ได้แล้ว เขาก็จะส่งเรื่องลงมาข้างล่าง ข้างล่างก็จะติดต่อกับ พี่อู๋เรื่อง เป็นอย่างนั้นะคะ บทมีอย่างนั้นะคะ และก็ต่อไปก็คือ เป็นการขอคิวเขามาว่า คิวจะอย่างไร ” (ศิริลักษณ์ ลาขโรจน์. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2541.)

คุณ มีเรีย เบเนเนตตี ดารานักแสดง และนักร้องในสังกัด บริษัท แกรมมี่ กล่าว ว่า “ก็พอดีมีละครขึ้นมาเรื่องหนึ่งเป็นของช่อง 7 เรื่องน้ำใสใจจริง ก็เลยเล่นละครรับไปตอน นั้น คนที่มาติดต่อกันจากสถานีช่อง 7 รู้สึกว่าจะเป็นคุณอรณะคะที่อยู่ของดาราวิดีโอ พี่อู๋เขา จะติดต่อกันมาให้ไปคุย แต่ก่อนหน้าก็คือ คุณแดงจะถามก่อน มีละครให้เล่นเล่นใหม่ เขาก็ให้ ทางพี่อู๋นี่ดูกันเรื่องงานเรื่องคิวต่าง ๆ พอได้ปุ๊บนี้ ก็ค่อยไปคุยกับคุณแดงเรื่องอื่น ๆ พอ เสร็จแล้วเราก็เลยรับเรื่องนั้น เสร็จจากเรื่องนั้นก็ มีคือหัตถการของพิภพต่อ ก็คือเล่นกับช่อง 7 มาตลอด เขาจะบอกมาคร่าว ๆ ก่อนเวลาเขาติดต่อกันเขาจะบอกคร่าว ๆ ว่า เรื่องนี้ละ ชื่อ เรื่องนี้ เป็นบทประพันธ์อย่างนี้มา บางทีเขาอาจจะเอาบทคร่าว ๆ มาให้ หรืออาจจะพูดคร่าว ๆ ว่าเรื่องราวเป็นอย่างนี้ เราก็ดูแล้วก็มาดูที่เวลาที่เราเล่นได้” (มีเรีย เบเนเนตตี . สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2542.)

อย่างไรก็ตาม จากปัญหาการขาดแคลนดารานักแสดงอาชีพ โดยเฉพาะนักแสดงหลัก ทำให้ผู้ผลิตต้องพยายามหาทางออกและทางแก้ปัญหาให้กับการดำเนินการผลิต โดยปัญหาที่เกิดจากคิวของนักแสดง ปัญหาค่ายสังกัดกับบริษัทผู้ผลิต และสถานีโทรทัศน์ รวมถึงการขยายตัวของบริษัทผู้ผลิตละครที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้บริษัทผู้ผลิตมีความต้องการจำนวนดารานักแสดงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การหาทางออกของบริษัทผู้ผลิต และสถานีโทรทัศน์ คือ การพิจารณาสรรหานักแสดงใหม่

2.2 การพิจารณานักแสดงหน้าใหม่ กรณีที่ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงมีความ ต้องการส่งเสริมนักแสดงใหม่ หรือเห็นว่าตัวละครในเรื่องมีแนวทางที่สามารถเปิดโอกาสให้นักแสดงใหม่เข้ามารับบทบาท และสร้างนักแสดงใหม่ในสังกัดได้

คุณวรายุทธ มิลินทจินดา ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท ยู แอนด์ ยู กล่าวว่่า “ถ้ามีโอกาส มันมีตัวละครที่เราอยากได้ใหม่ เราก็จะหามา ทุกเรื่องที่เหมาะสมให้เด็กใหม่ ๆ ได้แสดง เพราะว่าบุคลากรตรงนั้นมันมีน้อยลงไปทุกที เราก็ต้องสร้างขึ้นมามาทดแทนสำหรับไ้ ละครทุกเรื่องที่ทำจะมีดาราหนึ่งหรือสองคนที่เป็็นหน้าใหม่ แต่เราก็ต้องดูว่าอายุเขาเหมาะกับตรงไหน” (วรายุทธ มิลินทจินดา. สัมภาษณ์ในนิตยสารขวัญเรือน, ปักษ์หลังกันยายน 2540.)

คุณถกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท แจ็กแซกท์ กล่าวว่่า “บางคนบอกว่าผมปั้นนักแสดง ผมเกลียดคำว่่าปั้นหรือสร้างมาก ผมไม่เคยใช้ คนเราเกิดมาเป็นมนุษย์มีพ่อแม่ไม่ใช่ดินน้ำมัน สิ่งที่ผมทำคือผมให้โอกาส สอนและแนะแนวทางให้ไปในทางที่ถูกที่ควร ทำอย่างนั้นะคนดูชอบ สอนว่าทำยังไงจึงจะเป็นนักแสดงที่ดีได้ แล้วหางานต่อเนื่องให้เขา ดูว่่าเขาควรจะไปในทางไหนต่อ ซึ่งคำ ๆ นี้คนไทยอาจใช้คำว่่าปั้นและสร้าง แต่ผมไม่ใช้มันคือการดูแลและให้โอกาสมากกว่า” (ถกลเกียรติ วีรวรรณ. สัมภาษณ์ในนิตยสารผู้หญิงวันนี้, ประจำเดือนพฤศจิกายน 2541.)

แหล่งที่มาของนักแสดงหน้าใหม่ เนื่องจากบุคลากรมิใช่นักแสดงอาชีพที่มีประสบการณ์ และอยู่ในตลาดของนักแสดง ในการพิจารณาสรรหานักแสดงหน้าใหม่ จึงมีแหล่งที่มาในการสรรหานักแสดง ที่ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของแต่ละบริษัท และสถานีโทรทัศน์ จะพิจารณาสรรหาบุคคล ได้จาก 3 แนวทาง ดังต่อไปนี้

- (1) บริษัทจัดหานักแสดง และแหล่งวงการบันเทิงอื่น ๆ
- (2) ความคุ้นเคย
- (3) สมัครด้วยตนเอง

(1) บริษัทจัดหานักแสดง (Modelling) และแหล่งวงการบันเทิงอื่น ๆ
เช่น วงการภาพยนตร์ โฆษณา นิตยสาร นายแบบนางแบบ เวทีการประกวดต่าง ๆ ฯลฯ

เมื่อผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง มีความต้องการนักแสดงหน้าใหม่ จะทำการพิจารณาบุคคล โดยเป็นผู้ดำเนินการสรรหาบุคคลที่ต้องการ ตามความต้องการและความพึงพอใจ จากบริษัทจัดหานักแสดง หรือแหล่งวงการบันเทิงอื่น ๆ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันว่่าคือ แหล่งศูนย์รวมของบุคคลที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานด้านวงการบันเทิงอยู่แล้ว

ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง จึงสามารถพิจารณาสรรหาและทำการติดต่อบุคคลได้ทันที โดยถ้าเป็นการพิจารณาจากแหล่งบริษัทจัดหานักแสดง จะสามารถติดต่อบอกลักษณะของบุคคลที่ต้องการ และให้ทางบริษัทนำบุคคลเหล่านั้นมาทำการทดสอบ หรือ เมื่อสนใจรูปร่างหน้าตาของบุคคลใดที่พบเห็นจากวงการบินอื่น ๆ เช่น โฆษณา นิตยสารบันเทิง เวทีประกวด ฯลฯ ก็สามารถติดต่อบุคคลดังกล่าวเพื่อมาทำการทดสอบได้ทันที

คุณกมล ภูวานิช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท บรอดคาส্ট กล่าวว่า “แหล่งที่หานักแสดง แหล่งแรกก็คือ จากทั่วฟ้าเมืองไทย เป็นพวกที่มีอยู่แล้วที่เกิดมาแล้ว แหล่งสองนี้ก็คือว่า จากโมเดลลิ่ง แล้วก็ดูจากโฆษณา โฆษณานี้จะชัดที่สุด เอ๊ะ...เห็นเด็กคนนี้น่าสนใจ ลองเรียกมาทดสอบ หรือว่าบางทีก็เออเนะ อยากรู้ประมาณว่า แบบนี้ ๆ นะ ก็ไปหาโมเดลลิ่ง และก็ให้เขาประกวดเด็กมาให้เราทดสอบ ที่ได้ก็ดูจากโฆษณา จากหนังสือนี้ มันคือเป็นอะไรที่สกรีนมาให้เรามาแล้วรอบหนึ่ง เพราะฉะนั้นก็จะง่ายขึ้น” (กมล ภูวานิช. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณเรเชล วิภาดา ผู้ช่วยผู้กำกับของ บริษัท ชูมา กล่าวว่า

“ส่วนใหญ่มาจากเอเจนซี หรือไม่ก็เปิดนิตยสารโฆษณา ที่บริษัทนี้เปิดดู เขาจะเปิดดูเรื่อย ๆ ดูสื่อต่าง ๆ คงไม่เหมือนโฆษณาตรงที่ว่า โฆษณามันต้องคัดคนที่ยังไม่มีใครรู้จัก แล้วทำให้เขาดังอย่างนี้ ละครบางทีว่ามันก็รับจากโฆษณา มาได้อีกทีหนึ่ง หรือว่าคนที่เขาถ่ายแบบอีกทีหนึ่ง ...อย่างจิกเกอร์ (นพชัย นักแสดง) นี่ติดต่อนเห็นเขาเล่นหนังของไทย เอนเตอร์เทนเมนท์ แต่นั่นเขาเป็นตัวรอง และเห็นการแสดงเขาน่าสนใจ ก็เลยเรียกเขาเข้ามาคุยในบตนี้ เขาก็เลยลองดู” (เรเชล วิภาดา. สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2541.)

ส่วนความสำคัญของการผ่านเวทีการประกวด จะเป็นการเตรียมการสำหรับการร่วมงานกับคนหมู่มาก ฝึกความมั่นใจ ซึ่งการประกวดปัจจุบันนี้มิได้มีแต่การประกวดที่เน้นรูปร่างหน้าตาเท่านั้น แต่มักจะมีการแข่งขันในเรื่องความสามารถด้วย

คุณอรพรรณ สังวริบุตร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง ของ บริษัทดาราวีดีโอ กล่าวว่า “อาจจะเกิดจากการประกวดที่จัดขึ้น เพราะว่าพวกที่ประกวด ติดต่อนไปนี้ มักจะมาเล่น ง่ายจะไม่ปฏิเสธ เพราะว่าเขาคิดจะเข้ามาอยู่ในวงการบันเทิงอยู่แล้ว ก็ง่าย และความกล้า การแสดงออกอะไรก็ต้องมีส่วนหนึ่ง เพราะว่าขึ้นเวที เดินได้ใช้ไหมคะ แล้วก็ไป

แสดงความสามารถ แข่งกันมากกว่าจะมาถึงตรงนี้ เขาต้อง มีความพร้อมอยู่แล้วสัก 40-50 เปอร์เซ็นต์” (อรวรรณ สังวริบุตร. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2541.)

นอกจากนี้ ผู้ที่ชักนำบุคคลให้เข้าสู่วงการบันเทิง หรือนักปั้นแมวมอง จะใช้วิธีการทดสอบ และการเตรียมความพร้อมบุคคลเพื่อเข้าสู่วงการบันเทิง โดยการพิจารณาบุคคล จากรูปร่างหน้าตา มีการทดสอบถ่ายรูป และนำรูปต่าง ๆ ไปฝากให้กับบุคคลที่รู้จักลงในหนังสือวัยรุ่น หนังสือแฟชั่น และคอลัมน์นิตยสารแนะนำบุคคลใหม่ ๆ ในวงการบันเทิง รวมทั้งสนับสนุนให้บุคคลสมัครเข้าเวทีการประกวดต่างๆ เนื่องจากเป็นเสมือนเครื่องทดสอบว่าบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนนั้น จะได้รับการตอบรับจากผู้ชมมากน้อยเพียงไร

คุณอุ๊ป วิริยะ นักปั้นและผู้ชักนำบุคคลเข้าสู่วงการบันเทิง กล่าวว่า

“...อย่างพวกบริษัท ผู้จัดการละคร ส่วนมากเขาก็จะดูจากคอลัมน์พวกนี้แหละ เปิดดูเจอเด็กคนไหนน่าสนใจก็ติดต่อผ่านทางหนังสือ หรือตามที่อยู่ที่ได้ลงไว้ ตรงนี้จะเป็นเหมือนด่านทดลองไปด้วยใน ตัวว่าเด็กคนนั้นมีแวว จะปั้นให้รุ่งได้แค่ไหน ...มีออกบ๋อยไปที่ทีมงานเลือกคนนี้ไปเล่นเพราะความหล่อ ความสวย แต่พอเล่นเข้าจริงเล่นไม่ได้ บางรายจำใจให้เล่นต่อไป แต่บางรายที่ใจเด็ดเขาก็สั่งตัดไปเลย ไม่ตัดบทนั้นทั้ง ก็เปลี่ยนบท เปลี่ยนนักแสดงใหม่ เพราะฉะนั้นคุณจะต้องช่วยตัวเองด้วย เพราะฉะนั้นการที่คุณไปเทสต์ตามบริษัทต่าง ๆ ก็เหมือนกับการประกวดนั่นแหละ...” (อุ๊ป วิริยะ, 2541: 55-58)

ดังนั้น ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงจึงมั่นใจว่า อย่างน้อยบุคคลที่อยู่ในการดูแลของบริษัทจัดหานักแสดง (Modelling) หรือบุคคลที่ผ่านประสบการณ์ การทำงานในวงการบันเทิงอื่น ๆ มาแล้ว น่าจะได้ผ่านการทดสอบและมีการเตรียมพร้อมความสามารถบางประการมาในขั้นตอนหนึ่งแล้ว ส่วนในการพิจารณาสรรหานักแสดงประกอบ (extra) บริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ จะพิจารณาสรรหานักแสดงจากบริษัทจัดหานักแสดง ที่ทำการติดต่อกันเป็นประจำอยู่แล้ว

(2) ความคุ้นเคย

เมื่อบุคคลที่ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงคุ้นเคยรู้จัก ทราบว่าผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงมีความต้องการพิจารณาสรรหานักแสดงหน้าใหม่ จึงมีการแนะนำฝากฝังกันมาหรือพาบุคคลที่ต้องการเป็นนักแสดงมาให้พิจารณา นอกจากนั้นก็มาจากความคุ้นเคย พบเห็น

กันเป็นการส่วนตัวของผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงกับนักแสดง โดยการพิจารณาบุคคลจากแนวทางนี้ ผู้ทำการคัดเลือก อาจะยังมีได้มีความจำเป็น หรือต้องการใช้นักแสดงหน้าใหม่ในขณะนั้น ก็ได้ แต่เนื่องจากมีบุคคลที่คุ้นเคยรู้จัก พบบุคคลมาฝากหรือแนะนำ หรือผู้ทำการคัดเลือกเกิดไปพบเห็น และมีความสนใจ จึงให้บุคคลดังกล่าว มาทำการทดสอบ และพูดคุยกัน ซึ่งถ้าผู้ทำการคัดเลือกมีความสนใจจริง ๆ อาจทำการตกลงให้มีการร่วมงานกัน หรือมีการเซ็นสัญญาให้เป็นนักแสดงในสังกัดได้เช่นเดียวกัน

คุณกนกวรรณ ด้านอุดม ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท อัครมีเดีย กล่าว ว่า "เอิร์ท (ณฐนนท์) นี่เจอเขา มีคนมาเสนอ เกรงใจมาให้ดู แล้วเขาก็ ช่วงนั้นเราทำเรื่องอะไรบ้างนะ เอิร์ทเล่นเรื่องแรกฝากใจให้ใครสักคน ก่อนฝากใจมีใครนะ เอ๊ะ ช่อง 9 นี่ เขาถ่ายโฆษณามากกว่า โฆษณามากฝรั่ง ที่มาเล่นเพราะว่ามีผู้นำมาเสนอ เกรงใจเออะอะไรมา เออ ประวัติมาให้ดู ก็น่าจะลองดู ก็ดู อายุ ส่วนสูง น้ำหนัก อะไรอย่างนี้" (กนกวรรณ ด้านอุดม. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณสิริวิทย์ อูปการ ผู้ช่วยผู้กำกับของ บริษัท เอ็กแซกท์ กล่าวว่า

...กับอีกวิธีก็คือ รู้จักใคร เออ..นี่ อยากรู้ประมาณนี้ รู้จักใครใหม่ ก็เรียก ๆ เข้ามา ชวน ๆ กันเข้ามาดูหน่อย ติดต่อเขาเข้ามา อย่างในเรื่องชายไม่จริงหญิงแท้ ต้องใช้สาวประเภทสองเยอะ คือ ในออฟฟิศเองก็มีกะเทยเยอะ เขาก็เรียกเพื่อน ๆ มา และบางทีก็มีพอดีที่ไม่ได้ไปหาเอง แต่ก็มีคน เขาก็ไปตามที่เที่ยวกลางคืน แล้วไปเจอก็ เออ..สนใจไหม ก็เรียกมาทดสอบ" (สิริวิทย์ อูปการ. สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2541.)

คุณชลิตา เฟื่องอารมณ์ ดารานักแสดง กล่าวถึง การเข้าวงการแสดงละครโทรทัศน์ของตนเอง ว่า "แนวคิดที่ว่า ถ้าจะเข้าวงการ ก็ต้องมีสักวันหนึ่งที่เราสามารถเข้ามาได้ แม้ว่าวันนั้นเราจะปฏิเสธก็ตามที เพราะอย่างน้อยก็มีคุณพ่อ (คุณชลิต เฟื่องอารมณ์) เป็นแบ็คกราวนด์ที่อยู่แล้ว ก็เลยตัดสินใจที่จะเลือกการเรียนไว้ก่อน ...พอดีอาป๊าอยู่กับคุณพ่อสนิทกัน ท่านก็ติดต่อกับคุณพ่อบอกว่า จะให้แนมมาแสดงละครเรื่องนี้ให้หน่อย ซึ่งก่อนหน้านี้ก็มีคนติดต่อเข้ามา แต่คุณพ่อบอกว่าอย่าเพิ่งเลย เพราะแนมยังเด็ก" (ชลิตา เฟื่องอารมณ์. สัมภาษณ์ในผู้จัดการรายวัน, 22 ตุลาคม 2541.)

คุณศิริลักษณ์ ลาซโรจน์ ผู้กำกับเวทีของ บริษัท บรอดคาส กล่าวว่

“ล่าสุดก็มีน้องฝนม้ง วรณวลัย ที่เพิ่งเล่นร่วมงานรักจบไป ใหม่สดเลย ไม่เคยเล่นที่ไหนเลย ก็เล่นละครที่นี้เรื่องแรก และใหม่สุดอีกคนหนึ่งก็ เล่นรักสุดท้าย ชื่อน้องแดน ดนัย สมุทรโคจร หลานจ๊อบ (คุณนิธิ สมุทรโคจร) เพิ่งกลับมาจากเมืองนอก ก็ผู้จัดการจ๊อบเขาแนะนำมา น้องแดน ส่วนน้องฝนก็แบบผู้จัดการจ๊อบเหมือนกันนะ ผู้จัดการจ๊อบเขาจะกว้างขวาง เขาก็เอามาให้ดู แต่ส่วนใหญ่เราจะเอาเด็กมาลองดูก่อน คือจะต้องเอามาลองดูก่อนว่าพอจะเล่นได้ไหม อะไรอย่างนี้ จริง ๆ คนที่จะเป็นนักแสดงใหม่ เข้ามาเขาน่าจะมีคนรู้จัก เพราะถ้ารู้จักจะทำให้เข้ามาง่ายกว่าไม่รู้จักเลย ไม่รู้จักเลยก็ต้องมานั่งสาวกันอีกว่าเป็นใคร มาจากไหน อย่างนี้ก็จำเป็นนะ ถ้าเกิดเราจับไป เอาคนนี้ติดยามาจากที่ไหนก็ไม่รู้ อยู่ดี ๆ แล้วพอคนเขามาสอบประวัติที่หลัง เดี่ยวพอดังขึ้นมา ภาพพจน์เราก็เสีย รับมาได้ยังไง เมื่อก่อนเป็นอะไรอย่างนี้ ก็มีสวนเหมือนกันนะ” (ศิริลักษณ์ ลาซโรจน์. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2541.)

จากการพิจารณานักแสดงจากแหล่งบุคคลที่รู้จักแนะนำมา เช่น เพื่อน ผู้ใหญ่ นักแสดงที่รู้จัก หรือนักปั้นแมวมองคนในวงการ ฯลฯ อาจรับประกันในขั้นตอนหนึ่งได้ว่าบุคคลที่มาสมัครเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับความต้องการของผู้ทำการคัดเลือก และสามารถเข้าใจได้ในความประพฤติต่าง ๆ เนื่องจากผู้ที่แนะนำมา จำเป็นต้องรู้จักประวัติความเป็นมา และความประพฤติของบุคคลที่มาสมัคร ซึ่งความเชื่อถือที่มีต่อบุคคลที่ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง รู้จักแนะนำมา จะเป็นเครื่องรับประกันคุณสมบัติของบุคคลที่ได้รับการแนะนำ ส่วนในกรณีที่ผู้ทำการคัดเลือกมีความรู้จัก และเคยพบเห็นกับบุคคล เป็นการส่วนตัวด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ทำการคัดเลือกทราบว่า บุคคลนั้นมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ และความพอใจของผู้ทำการคัดเลือกมากน้อยเพียงไร

(3.) สมัครด้วยตนเอง

บุคคลที่มีความต้องการประกอบอาชีพนักแสดง จะเข้ามาสมัครด้วยตนเองที่บริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เนื่องจากมีการประกาศรับสมัครนักแสดงหน้าใหม่ หรือมีความสนใจในการทำงานด้านการแสดงด้วยตนเอง

คุณดลยา เรื่องประกาศสร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท อัครเอนเตอร์เทนเมนท์ กล่าวว่า “นักแสดงใหม่ที่เรายากจะได้ก็คือ อย่างน้อยนี้ เราต้องดูบทดูอะไรอย่างทีบอกก็ต้องดู จะมีประกาศรับสมัคร เราจะมา casting ดูว่าแต่ละคนเหมาะสมกับบทบาทไหน คือจะมีเด็กที่มาสมัครเรื่อย ๆ ในกรณีที่เราจำเป็นต้องใช้นักแสดงเยอะ ๆ เราก็จะมีการประกาศรับสมัครว่าเราต้องการ แล้วเราก็จะดูว่าตรงนี้เหมาะสมไหม”

(ดลยา เรื่องประกาศสร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

คุณอรวรรณ สังวริบุตร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท ดาราวิดีโอ กล่าวว่า “การเลือกคนก็มีจากเดินเข้ามาเองอยากเป็นนักแสดง ซึ่งส่วนมากพวกนี้มักจะไม่ค่อยได้เพราะพวกที่มาสมัครเองนี่ เขาจะเป็นพวกที่ฝันอยากเป็นนักแสดง แต่บางทีแล้วมันยังขาดองค์ประกอบหลายอย่างที่เขาควรจะเป็นนะคะ อาจจะไม่พร้อมก็มีเยอะ”

(อรวรรณ สังวริบุตร. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2541.)

คุณมยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท เมคเกอร์กรุ๊ป กล่าวว่า “ถ้าจะถามว่าแหล่งดาราดูได้จากไหนนี่ คนมาสมัครเยอะมากมาหาเราถึงที่ แต่จริง ๆ แล้วพี่ว่าเป็นเพราะว่าพอคนที่เขามาหานี้ ก็จะมองข้ามเขาไป ความรู้สึกของคนที่เป็นผู้จัด หรือว่าของคนที่เป็นเจ้าของงาน จะมีความรู้สึกเหมือนกับว่า ไม่เห็นน่าสนใจ วังมาหา อะไรอย่างนี้มากกว่า แต่ว่าถ้าเราดูดี ๆ บางทีมันก็ได้อะไรที่เข้าท่า พี่ว่าถ้าเปิดโอกาสนะ ใจกว้าง ๆ พี่ได้จากคนที่เขามาสมัครก็มี” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช. สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2541.)

คุณจรรยา สรณคม ดารานักแสดงหลัก จากการส่งเสริมของ คุณมยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช กล่าวถึงการเข้ามาสมัครเป็นนักแสดงละครโทรทัศน์ว่า

“ตอนแรกมาแบบงง ๆ รู้สึกว่ามันเป็นอะไรที่น่าสนใจเรื่องการแสดงนี้ มาเจอพี่จิม (คุณมยุรฉัตร) ครั้งแรก รู้สึกว่าทำไมเขาดูดี ๆ แต่บรรยากาศทุกอย่างมันดูสนุก ถามว่าเล่นได้ไหม ถ้าตอบว่าไม่ได้คะพี่ ก็ไม่ได้ เพราะมาไกลมาก เพราะบ้านอยู่บางกะปิ มาหนองแขม เรามาถึงแล้วต้องได้อะไรสักอย่างกลับไป” (จรรยา สรณคม. สัมภาษณ์รายการโทรทัศน์ สบายสไตล์มยุรา, 4 กุมภาพันธ์ 2542.)

จากการพิจารณาสรรหานักแสดงโดยการประกาศรับสมัคร ทำให้มีผู้สนใจ ประกอบอาชีพนักแสดงมาสมัครด้วยตนเอง หรือแม้ว่าจะมิได้มีการประกาศรับสมัคร บุคคลที่มีความสนใจก็จะมาสมัครที่บริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เนื่องจากทราบว่าบริษัทผู้ผลิตเป็นสถานที่ดำเนินการผลิตละครโทรทัศน์ และต้องใช้บุคลากรในการแสดงอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม การพิจารณานักแสดงจากการประกาศรับสมัคร หรือการเข้ามาสมัครด้วยตนเอง มักไม่ค่อยประสบความสำเร็จ อาจเป็นเพราะประการหนึ่ง เนื่องจากบุคคลส่วนใหญ่ยังขาดปัจจัยและองค์ประกอบบางประการในการเป็นนักแสดง ที่ผู้ทำการคัดเลือกต้องการ หรืออีกประการหนึ่ง คือ แม้ว่าบุคคลจะมีองค์ประกอบ และคุณสมบัติตรงตามที่ผู้ทำการคัดเลือกต้องการ แต่ผู้ทำการคัดเลือกอาจไม่มั่นใจในพฤติกรรมการทำงาน และความประพฤติของบุคคลที่เข้ามาสมัคร เนื่องจากไม่มีผู้แนะนำที่รู้จัก สามารถรับรองประวัติความเป็นมา และลักษณะนิสัยในการทำงานของบุคคลได้ จึงไม่กล้าเสี่ยงที่จะร่วมงานหรือเซ็นสัญญากับนักแสดง อย่างไรก็ตาม ถ้าได้มีการพูดคุย และทดสอบว่าบุคคลมีคุณสมบัติ และองค์ประกอบพร้อมตามที่ผู้ทำการคัดเลือกต้องการ ก็สามารถเป็นนักแสดงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการตัดสินใจ และความพึงพอใจของผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง

2.3 การพิจารณาจากนักแสดงสมัครเล่น เป็นการพิจารณานักแสดงที่มีได้เป็นนักแสดงอาชีพหรือนักแสดงหน้าใหม่ แต่เป็นการพิจารณาบุคคลที่มีได้มีความตั้งใจในการประกอบอาชีพนักแสดง โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักแสดงรับเชิญหรือนักแสดงประกอบ ซึ่งไม่จำเป็นต้องรับบทบาทที่มีความสำคัญมากนัก

แหล่งที่มาของนักแสดงสมัครเล่น มักจะเป็นผู้ที่อยู่ในวงการสื่อมวลชนอื่น ๆ หรือคนคุ้นเคยและเบื้องหลังคนทำงานในการถ่ายทำ อาจเกิดจากความบังเอิญและความจำเป็นบางประการที่จะต้องเป็นนักแสดงจำเป็น หรือเกิดจากความพึงพอใจส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงการทำงานละครโทรทัศน์อยู่แล้ว จึงมีโอกาที่จะสามารถทำการแสดงได้

คุณสิริวิทย์ อุปการ ผู้ช่วยผู้กำกับของ บริษัทเอ็กแซกท์ กล่าวถึงการรับบทบาทเป็นตัวประกอบ ในการเป็นนักแสดงสมัครเล่นของตนเอง และคนทำงานในกองถ่ายว่า

“ทุกที่ที่เราจะประชุมก่อนว่า จากนั้นเราอยากได้ประมาณนี้ แค่นี้ ๆ จากนั้นขอมี extra ตรงนั้นะ แต่บางทีผู้กำกับเห็น location แล้ว ว่าน่าจะเพิ่มตัวนี้ ๆ ขึ้นมา ซึ่งไม่ได้มีการ

plan ไว้ก่อน คนในกองถ่ายก็เลย ขอให้ช่วยเล่น ๆ ตรงนี้ ๆ นะ ซึ่งส่วนใหญ่ตัวเพิ่มนี้ไม่ต้องเล่นบทอะไรมากอยู่แล้วนะ ถ้ายังงั้นเดี๋ยวเดินผ่านตรงนี้ให้หน่อย คอยชนพระเอกตรงนี้ เดี่ยวเล่น react ตรงนี้ให้หน่อยก็ได้ แต่หลัง ๆ บางทีจะโดนตดบ เอะ.. ฉากนี้ต้องการคนเยอะ แคนั่งในร้านอาหาร เดี่ยวพวกนี้ช่วยกันแต่งตัวดี ๆ หน่อย ใครว่าง ๆ ก็ลงไปอยู่ในฉากด้วยก็มี อย่างตอนนี้อยู่ในห้าง ไม่ต้องสั่งแล้วกันตัวประกอบ อย่างใน office นี้ก็เคยเล่นกันเกือบหมดแล้ว รู้ว่าใครเล่นอะไรได้ ก็มีขอ ๆ กันเล่น ชวนกันมา พี่ก็เคยเล่น ทายาทคุณหญิงก็เคยเล่น เรื่องเพื่อนก็เล่นนิดหนึ่ง คือตอนแรกก็จะเอาคนในกองเล่น แต่คนในกองเล่นไม่ได้ พี่ก็เลยต้องเล่น เพื่อเธอก็เล่น ก็ส่วนใหญ่เกือบทุกเรื่องที่ได้ทำ ถ้าไม่มีบทก็ต้องเล่นได้เดินผ่าน แวบ ๆ อยากรู้เล่นด้วย” (สิริวิทย์ อุปการ. สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2541.)

คุณเรซเซล วิภาดา อดีตผู้ช่วยผู้กำกับของ บริษัทยูม่า กล่าวถึงการเป็นนักแสดงสมัครเล่นของตนเอง และการเป็นดารารับเชิญ ของคุณยุวดี ไทยนิริฎ ผู้บริหารของ บริษัทยูม่าว่า “เดินผ่านก็มีประจำ อย่างอาจจะเป็นเพราะว่าเราถ่ายต่างจังหวัดทั้งวัน มีฉากนี้ฉากเดียว ต้องใช้คนมาเข้าฉาก ก็จะใช้เป็นคนกองถ่ายเดิน ส่วนใหญ่ก็เดินผ่านอะไรอย่างนั้น นอกจากว่าอย่างที่ยูม่า จะมีพี่คนหนึ่ง เขาเล่นบทประจำอยู่แล้ว ชื่อพี่ต๊อด แต่ character เขาเหมาะกับบทอยู่แล้ว พี่ต๊อดตอนนั้นเขาเล่นเรื่องของอาตุ้ (คุณนพพล โกมารชุน) เป็นคนใช้คู่กับอายุ (คุณยุวดี ไทยนิริฎ ผู้บริหารของบริษัทยูม่า) เรื่องท่านชายกำมะลอ เขาก็เล่นเป็นคนใช้คู่กับอายุ ลักษณะ character เขาก็เหมาะกับบทที่เลือกมาอะไรอย่างนี้ ก็ดูแล้วเออ..ก็ดี เขาก็เล่นได้ด้วย พี่ก็เคยเล่น ๆ กับเพื่อนนี่แหละ ก็เล่นก็เคยเหมือนกันไปถ่ายต่างจังหวัด บางทีคือ extra ที่พูดบทนิด ๆ หน่อย ๆ พูดขึ้นมาไม่ได้ เราไม่มีตัวเล่นแล้ว เหมือนกับว่าเราก็ต้องรับผิดชอบเหมือนกัน ผู้กำกับก็บอกว่าพี่นั่นแหละไปเล่น คือแบบไม่รู้จะเอายังไงแล้ว ก็ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไป ส่วนมากจะเป็นอย่างนั้น” (เรซเซล วิภาดา. สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2541.)

คุณศิริลักษณ์ ลาชโรจน์ ผู้กำกับเวทีของ บริษัท บรอดคาส กล่าวถึง การเป็นนักแสดงสมัครเล่น ของคนในบริษัท และการเป็นดารารับเชิญ ของผู้บริหารบริษัทบรอดคาสว่า

“สมมติไปถ่ายไกล ตัวประกอบมาไม่ทัน แต่ต้องถ่าย จะทำยังไงล่ะ ก็ต้องหาตัวนี้เล่นไปก่อน เล่นได้เล่นไม่ได้ก็ต้องเล่นได้ แต่ส่วนใหญ่เล่นได้ทุกคน ที่สำคัญคนตรงนี้ส่วนใหญ่กล้าทุกคนนะ ก็คือให้เล่นก็เล่นได้หมดทุกคนแหละ อย่างดวงยี่หวา ตัวประกอบหมดแล้ว ก็ถ่ายที่หัวหินมันไกล เขาก็ให้เล่นกันทุกคน ทุกคนเล่นหมดเลย พี่หน่อง (คุณอรุณชภา ภาณุพันธุ์ ผู้บริหารของบริษัท บรอดคาส) ก็เล่นเพราะบางทีมันมีอีกหลายอย่าง วางตัว

ประกอบไปมันก็ไม่คุ้ม เปลืองค่าใช้จ่ายด้วย ว่าไปแล้วพูดกันตรง ๆ นะ และถ้าถามเรื่องค่าใช้จ่ายว่าคนที่เล่นตรงนี้ทุกคนได้เงินไหม ได้ ไม่ใช่ว่าไม่ได้ คือทุกคนเล่นที่ออฟฟิศทุกคนได้ แต่คุณเข้าจากคุณก็ได้เงิน คุณไม่ต้องพูดอะไรก็ได้ เข้าไปยื่นเฉย ๆ จากสองจากก็ได้ คือมันเป็นระบบอย่างนี้อยู่แล้วไง และอย่างพีแอม (คุณกมล ภูวานิช ผู้บริหารของบริษัทบรรดาศาส) อย่างนี้เล่นเป็นตอน ๆ เลยเขาก็ได้ ทุกคนได้หมด" (ศิริลักษณ์ ลาชโรจน์. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2541.)

การพิจารณานักแสดงสมัครเล่น จึงไม่ได้มีการคัดเลือกที่พิถีพิถัน อาจเกิดจากความจำเป็น หรือความพึงพอใจของผู้ที่มีอำนาจในการคัดเลือกนักแสดง ทำการพิจารณานักแสดง เนื่องจากเป็นบุคคลที่อยู่ในแวดวงคนคุ้นเคยในการทำงานละครโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนวงการอื่น ๆ ที่มีโอกาสและรู้จักกับคนคุ้นเคยในพื้นที่ จากการชักชวนฝากฝังกันมาหรือขอเข้ามาเล่นในการแสดงเป็นครั้งคราว

3. การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทในละครโทรทัศน์ จะมีการอธิบายถึงเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติพื้นฐานของนักแสดง และการทดสอบคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญของนักแสดงในการแสดงละครโทรทัศน์

3.1 เกณฑ์พื้นฐานในการพิจารณาคุณสมบัตินักแสดง

3.2 การทดสอบคัดเลือกนักแสดง

3.1 เกณฑ์พื้นฐานในการพิจารณาคุณสมบัตินักแสดง การพิจารณาคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ ใช้หลักเกณฑ์พื้นฐานในการพิจารณาคุณสมบัติของนักแสดง 2 ประการ คือ

3.1.1 รูปร่างหน้าตา (Look)

3.1.2 เสียง (Voice)

3.1.1 รูปร่างหน้าตา (Look)

รูปร่างหน้าตา เป็นหลักเกณฑ์สำคัญ ที่ผู้ทำการคัดเลือกใช้ในการคัดเลือกนักแสดง โดยหลักในการพิจารณารูปร่างหน้าตาจะมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการคัดเลือกนักแสดงของผู้ทำการคัดเลือก ว่าต้องการคัดเลือกนักแสดงที่มีบทบาทลักษณะอย่างไร โดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมทางการตลาดและความเหมาะสมกับบทบาทเข้ามามีส่วนสัมพันธ์ในการอธิบาย ดังต่อไปนี้

- (1) นักแสดงหลัก
- (2) นักแสดงหลักที่ต้องการความเหมาะสมกับบทบาทเป็นพิเศษ
- (3) นักแสดงสมทบและนักแสดงประกอบ

(1) นักแสดงหลัก นักแสดงหลัก ที่ต้องการความเหมาะสมทางการตลาดรับบทเป็น พระเอก นางเอก หรือ ตัวร้าย จำเป็นต้องการบุคคลซึ่งมีรูปร่างหน้าตาดี เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมละครโทรทัศน์ ซึ่งนอกจากการคัดเลือกนักแสดงที่มีความเหมาะสมกับบทบาทตามลักษณะตัวละครแล้ว ผู้ชมละครโทรทัศน์ต้องการดูบุคคลที่มีเสน่ห์ มีบุคลิกและรูปร่างหน้าตาดี รวมถึงลักษณะตัวละครตามบทประพันธ์ส่วนใหญ่ มิได้ต้องการตัวละครที่มีลักษณะพิเศษทางด้านรูปร่างหน้าตา ฉะนั้น รูปร่างหน้าตาที่ดีจึงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงจะทำการคัดเลือกบุคคลที่ตนเองมีความพึงพอใจ และต้องการให้บุคคลมารับบทเป็นนักแสดงหลัก โดยพยายามส่งเสริมให้นักแสดงเหล่านี้มีชื่อเสียงด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งถ้านักแสดงได้รับการยอมรับ เป็นที่ชื่นชอบ และติดตลาดของผู้ชม ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงก็มุ่งหวังที่จะผลิตบุคลากรในการแสดง เพื่อใช้ในการแสดงต่อไป ดังนั้น ในการคัดเลือกนักแสดงหลัก จึงมุ่งเน้นปัจจัยในการคัดเลือกบุคคลที่มีรูปร่างหน้าตาดี

คุณกมล ภูวาณิช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท บรอดคาส্ট กล่าวว่่า "...กรณีแรกก็คือว่า เห็นหน้าแล้ว ไม่รอดแน่ แล้วก็พอโผล่หน้ามาดูอีก อ้อ..ไม่รอดแน่ ก็อันนี้พูดกันตรง ๆ เลยนะ น้องเทสต์ไปเลย บอกน้องเขาไว้ขอเวลาไม่เยอะ มันไม่มีประโยชน์ เพราะว่าเราต้องทำงานด้วย..." (กมล ภูวาณิช. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณดลยา เรื่องประภัสสร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท อัครเอนเตอร์เทนเมนท์ กล่าวว่า “นักแสดงใหม่ที่เรายากจะได้ก็คือ อย่างน้อยนี้ เราต้องดูบทบาทอะไรอย่างทีบอกก็ต้องดู จะมีประกาศรับสมัคร เราจะมา casting ดูว่าแต่ละคนเหมาะสมกับบทบาทไหน อย่างตอนนี้ที่ทำอยู่ก็คือ สวัสดิ์คุณครู คือ ตัวนักเรียน เราจะใช้นักแสดงหน้าใหม่ทั้งหมดเลย เราก็จะดู character ของแต่ละคน ตัวแสดงแต่ละคนเข้ามาว่า คนนี้จะเป็นยังไง ๗ บ้าง โดยเฉพาะตัวเด่น ๗ นี้ เราจะสามารถเอาเขามาตรงนี้ได้แล้ว เราต้องสามารถที่จะปั้นเขาต่อไปได้ให้เขาเกิดต่อไปได้อีก เพราะฉะนั้น เรื่องหน้าตาต้องมีส่วนที่เราจะต้องนำมาพิจารณา คือถ้าส่วนตัวหลัก ๗ ตัวเอก ๗ นี้ เราจะต้องพิจารณาด้านหน้าตาเป็นหลัก...” (ดลยา เรื่องประภัสสร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

คุณปิยพร ไส้ทอง ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท ทิวทัศน์เอนเตอร์ กล่าวว่า “...ละครของเรา มีพระเอกเรื่องใหม่ เรื่องรักนิต ๗ คิดเท่าไร คนนี้เป็นพระเอกใหม่ที่เรามา cast เข้ามา เคลลี่ เพิ่งกลับมาจากอเมริกา 5 เดือน โมเดลลิ่ง เอเจนซีทั้งหลาย แนะนำมาว่า มาทิวทัศน์เอนเตอร์สิ เพราะเราเอง เราก็คือ ติดต่อกับโมเดลลิ่งทุกที่อยู่แล้ว ว่ามีใครหน้าตาดี หล่อ ๗ แนะนำมา เขาก็ walk in เข้ามา เราก็คุยกัน...” (ปิยพร ไส้ทอง. สัมภาษณ์, 7 สิงหาคม 2541.)

(2) นักแสดงหลักที่ต้องการความเหมาะสมกับบทบาทเป็นพิเศษ จำเป็นต้องหาบุคคลให้เหมาะสมและเข้ากันกับบุคลิกลักษณะพิเศษของตัวละคร ที่ได้มีการกำหนดไว้ในบทประพันธ์ แต่เนื่องจากลักษณะตัวละครดังกล่าว เป็นลักษณะเฉพาะที่หายากในบทละครส่วนใหญ่ แม้ว่าจะสามารถคัดเลือกนักแสดงที่มีบุคลิกได้ตามบทบาท แต่นักแสดงก็จะสามารถแสดงได้ในบทบาทนั้นเพียงบทบาทเดียว และไม่สามารถแสดงได้ในบทบาทอื่น ๗ ต่อไป

“ละครเรื่องข้าวอกนา ตัวละครหลักที่สำคัญที่สุดของเรื่องคือ อีดำหรือดริน ซึ่งมีบุคลิกลักษณะตามท้องเรื่องดังนี้ เป็นลูกครึ่งไทย นิโกร ผิวดำ หน้าตาซีเหร่ รูปชั่วตัวดำ ปากจัดแต่จริง ๗ แล้วเป็นคนจิตใจดี มีความสามารถในการร้องเพลง ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะหาผู้แสดงบทดังกล่าวจากบรรดานักแสดงอาชีพที่มีอยู่ที่จะมีบุคลิกใกล้เคียงกับบทบาทนั้น จึงต้องมีการเฟ้นหานักแสดงใหม่ที่มีบุคลิก และความสามารถในการร้องเพลงใกล้เคียงกับตัวละครมากที่สุด ซึ่งในที่สุดก็ไปสรุปที่ นันทนา บุญหลง นักแสดงหน้าใหม่ที่มีความสามารถในการร้องเพลงดังเช่นตัวละครในเรื่องดังกล่าว” (จิตรลดา ดิษยนันท์, 2538 : 101)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่านักแสดงหลักจะไม่ต้องตรงกับความเหมาะสมกับบทบาทเป็นพิเศษก็ตาม ในบางครั้ง ก็ไม่สามารถคัดเลือกนักแสดงหลัก ตามความเหมาะสมกับลักษณะตัวละครตามบทประพันธ์ได้ เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่าง โดยเมื่อผู้ทำการคัดเลือกไม่สามารถคัดเลือกนักแสดงได้ตามความเหมาะสมกับบทบาท จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนและหาทางแก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสมระหว่างนักแสดงที่ได้มากับบทบาทการแสดงที่ได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักแสดงหลัก ที่ต้องการความเหมาะสมทางการตลาดในการมีรูปร่างหน้าตาที่ดี เนื่องจากจะเป็นจุดเด่นที่เน้นในการขาย และดึงดูดความสนใจของผู้ชมละครโทรทัศน์

วิธีการแก้ไขการคัดเลือกบุคคลที่ไม่เหมาะสมกับบทบาทในละครโทรทัศน์

เมื่อผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง ไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมมาสวมบทบาทในละครโทรทัศน์ได้ จำเป็นต้องมีวิธีการแก้ไข ให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกันระหว่างนักแสดงที่ได้ทำการคัดเลือกมาแล้ว กับบทบาทของนักแสดงที่ได้รับ โดยจากการศึกษา แบ่งวิธีการแก้ไขเป็น 2 ลักษณะ คือ

- การปรับบทให้เข้ากับนักแสดง
- การปรับเปลี่ยนนักแสดงให้เข้ากับบท

▪ การปรับบทให้เข้ากับนักแสดง เมื่อได้นักแสดงที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะตัวละครตามบทประพันธ์เดิมมาแสดงในละครโทรทัศน์ วิธีแรกในการแก้ไข คือ การปรับบทให้เข้ากันกับนักแสดงที่ได้มา เพื่อความเหมาะสมกับบทบาทและอรรถรสในการรับชมละครโทรทัศน์

คุณปิยพร ไล่ทอง ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท ทีวีอินเตอร์ กล่าวถึงการเตรียมการเมื่อไม่สามารถคัดเลือกบุคคล ที่มีความเหมาะสมกับบทบาทตามที่ต้องการได้ว่า

"ถ้าจะเป็นเรื่องเกียรติศักดิ์ทหารเสือ พระเอก 3 คนที่เรามองไว้ ก็จะต้องเป็นรูปร่างหน้าตาเป็นนายทหารได้ ไม่ใช่ผมยาวแล้วไม่ยอมตัด อย่างใจนี้ผมยาว และจะมาตัดเป็นรองทรง ก็คงไม่ได้ ก็นึกถึงเขา คือจะมีแคบ ๆ ให้เรานึกถึงนะ ยังไงก็ต้องมีตัวรอง ๆ ไว้ เราก็จะดูว่า บางที choice ที่ 2 choice ที่ 3 อาจจะต้องปรับบท อาจจะต้องคุยกับผู้กำกับว่า

บทเสร็จแล้วนะ ยังไงก็ต้องมีตัวรอง ๆ ไว้ ปรากฏว่าดาราเราไม่ได้แบบนั้น เป็นอีกคนหนึ่งบีบ
นี้ เราอาจจะต้องเปลี่ยนวิธีการพูดของเขา วิธีการใช้ภาษาของเขา จาก dialogue ที่เราวาง
อาจจะไม่ใช่ มันเปลี่ยนคน มันก็เปลี่ยนสไตล์นะ เพื่อที่จะให้เหมาะกับเขาด้วยมันก็จะทำไปคู่
กัน" (ปิยพร ไล่ทอง. สัมภาษณ์, 7 สิงหาคม 2541.)

คุณจิตจรลดา ดิษยนันท์ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทกันตนา ได้กล่าว
ถึง การคัดเลือกนางเอกในการรับบทบาทใน เรื่องเพชรตาแมว ว่า

"อย่างเอมมา ดูจากพलयกมเพชร ก็สวยดี แต่พี่ก็ไม่รู้ว่าพูดไทยไม่ชัดหรือ
คุยทางโทรศัพท์ก็ชัดดี พอเจอตัวจริงก็ชัดดี แต่เด็กนอกภาษาไทยจะไม่แข็งแรง เวลาคุยจะ
ชัดนะ แต่พออ่านบทแล้วจะเริ่มไม่ชัดแต่เขาก็พัฒนา คือเราก็ให้โอกาสเขา เราก็ไปแก้บทเพื่อ
ที่จะทำให้ดูสมเหตุสมผลว่าทำไมนางเอกพูดไม่ชัด ถามว่าทำไม ก็บอกว่านางเอกพอตาย
และพรานก็เอาไปฝากไว้กับแม่ชีฝรั่งที่โบสถ์คอนแวนต์ เด็กจะอยู่กับฝรั่งตลอด เราก็พยายาม
ที่จะให้สมเหตุสมผล แต่ถามว่าทำไมถึงทำขนาดนี้ เนื่องจากพระเอกนางเอกคู่นี้ในการ
ทำงาน มีคิวให้เต็มที่ตั้งใจซ้อมเรียนแอคติ้ง เมื่อเขาให้เราเต็มร้อย เราก็ให้เต็มร้อยเช่นกัน "

(จิตจรลดา ดิษยนันท์. สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2542.)

▪ การปรับเปลี่ยนนักแสดงให้เข้ากับบท เป็นการใช้เทคนิคต่าง ๆ ใน
การปรับเปลี่ยน หรือปรุงแต่งนักแสดงให้เข้ากับลักษณะตัวละคร เช่น การแต่งหน้า ทำผม
จัดเครื่องแต่งกาย ที่ทำให้นักแสดงดูเข้ากันกับลักษณะของตัวละครตามที่ได้ระบุไว้

คุณถกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัทเอ็กแซกท์ กล่าว
ถึงการรับบทบาทมือปืน ของพระเอก ในเรื่องชีวิตเพื่อมาหัวใจเพื่อเธอ ว่า

"อยากลองเปลี่ยน character ของเขาดู ซึ่งก็คุยกับเขา ตัวเขาเองก็สนใจ
อยากที่จะเล่นร้าย ๆ ดูบ้าง ก็เลยบอกว่าเป็นมือปืนเลยเอาใหม่ละ เล่นกับนางเอกไฮโซ
เขาก็สนใจตกลง เราก็เลยต้องมาเปลี่ยน look เขาใหม่ บอกให้เขาลองไว้หนวดไว้เครา
ดูสิว่าเป็นอย่างไร เขาก็จะดูเข้มข้น โดยผลงานที่ออกไปก็ได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ชม"

(ถกลเกียรติ วีรวรรณ. สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม 2541.)

คุณปิยพร ไล้ทอง ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัททีวีเอ็นเตอร์ กล่าวถึง การพยายามวาง look เพื่อความเหมาะสมตามบทบาทลักษณะตัวละครของนางเอกเรื่อง โอดินกับกลินไวน์ ว่า

“นุสบารอดูเรื่องนี้ก็สวยไม่เหมือนกับเรื่องอื่น เราจะต้องมีอะไรใส่เข้าไปให้เขา แล้วก็การวาง look ของตัวละคร แต่ละตัวจะมีการวาง stylist ทั้งหมด เสื้อผ้า หน้าผม จะเป็นอะไรยังไง เพื่อให้คลุม character คลุมโทนนะ นุสบาจะต้องแต่งแบบนี้ ถึงว่าเธอจะไป อยู่ในไร่แล้ว แต่เธอก็มีของเธอ เพราะว่าอยู่กรุงเทพตั้งแต่เด็ก อยู่ดี ๆ จะกลายเป็นไปนุ่งยีนส์ ใส่เสื้อเชิ้ตตัวเดียวเข้าไร่ ไม่ใช่แล้ว เธอก็จะมีหมวกใบเก๋เข้าไป โอเค อาจจะเป็นนู้ท เสื้อผ้าที่ไม่บังผิวเท่าไร ธรรมดา เสื้อแขนสั้น แต่ต้องเป็นทันสมัยหน่อยนะ ก็ต้องดูให้ ผมจะออกมา อย่างไร ก็เรื่องนี้คุยกันเพราะนุสตัดผมมา แล้วก็วางผมคล้าย ๆ โรสเลยนะ แต่ว่าจะเป็น แบบสบาย ๆ คือ รวบขึ้น แล้วก็ปล่อย จะดูสวยดูเป็นสาวกรุงไปเดินอยู่ในไร่รุ่ง แต่ใน ขณะเดียวกันถ้ามองอีกภาพหนึ่งเหมือนฝรั่งเมืองนอกเลยนะ” (ปิยพร ไล้ทอง. สัมภาษณ์, 7 สิงหาคม 2541.)

ดังนั้น ในการคัดเลือกนักแสดงหลัก เมื่อไม่สามารถคัดเลือกนักแสดงตามความ เหมาะสมกับบทบาทได้ ผู้ทำการคัดเลือกจึงต้องพยายามหาวิธีการในการแก้ไข ปรับปรุง บุคคลเพื่อให้เกิดความสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของตัวละครมากที่สุด โดยให้เกิด ความสมเหตุสมผล และมีให้มีผลต่ออรรถรสในการรับชมของผู้ชมละครโทรทัศน์ได้

(3) นักแสดงสมทบและนักแสดงประกอบ การคัดเลือกนักแสดงสมทบ และนักแสดงประกอบ จะทำการคัดเลือกบุคคลที่มีรูปร่างหน้าตาเหมาะสมกับบทบาท และ บุคลิกของตัวละครได้มากกว่านักแสดงหลัก เนื่องจากนักแสดงสมทบ ใช้เกณฑ์ความเหมาะสมทางการตลาด ในการคัดเลือกนักแสดงน้อยกว่านักแสดงหลัก โดยเฉพาะการคัดเลือกรูปร่างหน้าตาของนักแสดงประกอบ จะใช้ปัจจัยในการคัดเลือกบุคคลให้มีความใกล้เคียงและ เหมาะสมกับบทบาทของลักษณะตัวละครได้มากที่สุด

คุณกนกวรรณ ด่านอุดม ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท อัครมีเดีย กล่าว ถึงการคัดเลือกนักแสดงสมทบ ว่า

“ในเรื่องกาเหว่านี้ วิชชุดา พินดั้ม นางร้ายนี้หายากมีแต่คนจะมาเป็นนางเอก เขาก็จะไล่เลี่ยกับวฤณดา ต้องดูด้วยค่ะ นางอิจจาต้องนางอิจจาระดับเดียวกัน จะเลือกพ่อ พระเอก พ่อนางเอกก็ต้องดู ต้องดูนางเอก ดูพระเอกก่อนว่าใครเหมาะจะเป็นพ่อคนนี้ ไม่ใช่

ลูกขาว พ่อดำป๊ะอะไรอย่างนี้ พ่อแม่ดำป๊ะ" (กนกวรรณ ด้านอุดม. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณเรเชล วิภาดา ผู้ช่วยผู้กำกับของ บริษัท ยูม่า กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงสมทบ และนักแสดงประกอบ ว่า

"เทสต์ถ้าอย่างเป็นตัวรอง ๆ ลงมามาก ๆ นี้ เอาจั้ให้ดูว่า character เขาเหมาะกับบท เหมาะกับบทที่เราจะให้เล่น แล้วคือเขาเล่นได้เป็นธรรมชาติ อย่างตัวเล็ก ๆ เล่นนิด ๆ หน่อย ๆ ไม่ค่อยมีปัญหา เอาจั้ก็เล่นนิดเดียว คนนี้ไม่ได้ก็หาคนอื่น คือ เราไม่ได้เอาใจเขาเป็น main เพราะว่าต้องเอาใจละครเป็น main เพราะว่าของเขามันนิดเดียว ก็คงลักษณะว่าคือ แคลสพยายามหาคนนี้ให้ได้ ลักษณะอย่างนี้" (เรเชล วิภาดา. สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2541.)

คุณศิริลักษณ์ ลาขโรจน์ ผู้กำกับเวทีของ บริษัท บรรอดคาส กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงประกอบว่า

"...ส่วนมากก็เปิดมาจากหนังสือโมเดลลิ่ง ที่นี้จะมีพวกโมเดลลิ่งส่งมาให้ แต่ว่าในการที่โมเดลลิ่งส่งมาให้เนี้ เราจะต้องเลือกคนออกมาก่อนเลย อันแรกก็คือสมมติว่าจะหาตัวนี้ ตัวนี้มันหน้าตาประมาณไหน เราก็จะไปตึก ๆ ไร่ สมมติกรูปี้นหน้าตาอย่างนี้ ๆ ไซ้ใหม่ ไซ้ได้ บางทีอาจจะไม่จำเป็นนะว่าต้องสวยอะไรอย่างนั้นะ แต่คือ มันเข้ากับความเป็นตัวละครตัวนั้น ก็ตึก ๆ ไร่ และก็เรียกคนกลุ่มนี้มา cast ดูอีกที ว่าเป็นยังงั้"

(ศิริลักษณ์ ลาขโรจน์. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2541.)

อย่างไรก็ตาม ถ้านักแสดงสมทบที่มีบทบาทสำคัญ มีองค์ประกอบรูปร่างหน้าตาที่ดี หมายถึงสามารถขายได้และมีความเหมาะสมทางการตลาดด้วยแล้ว ก็สามารถที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท และได้รับการส่งเสริมจากผู้ที่มีอำนาจในการคัดเลือกนักแสดงให้รับบทบาทเป็นนักแสดงหลักได้ ถ้าบุคคลมีองค์ประกอบที่ดีในการเป็นนักแสดงอื่น ๆ เช่น มีสัมมาคารวะ มีอุปนิสัยใจคอที่ดีและมีความรับผิดชอบ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบในเรื่องรูปร่างหน้าตา จะเป็นองค์ประกอบประการสำคัญที่สุดในการพิจารณาคัดเลือกขึ้นอยู่กับความสำคัญของบทบาทที่นักแสดงได้รับตามที่กล่าวมา

3.1.2 เสียง (Voice)

เสียง เป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญ เสียงพูดจะถ่ายทอดความรู้สึกในด้านอารมณ์ไปยังผู้ชมได้ดี โดยเฉพาะเสียงของผู้แสดงที่เป็นธรรมชาติ จะต้องมีความเหมาะสมและระดับเสียงสูงต่ำ รวมถึงการกำหนดจังหวะการพูด และการออกเสียงที่ชัดเจนใช้การได้ ซึ่งนักแสดงหลัก และนักแสดงสมทบที่มีบทบาทสำคัญ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้สึกรู้สียงที่ใช้การได้ เนื่องจากจะต้องสื่อสารคำพูดและบทสนทนาต่าง ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราวที่ผู้ผลิตต้องการนำเสนอผ่านละครโทรทัศน์ ซึ่งถึงแม้ว่าบุคคลจะมีรูปร่างหน้าตาดี เช่นนายแบบ นางแบบ นิตยสาร หรือโฆษณา แต่ถ้าขาดปัจจัยในเรื่องเสียงที่เป็นอุปสรรคในการแสดงแล้ว ก็ไม่สามารถเป็นนักแสดงที่ดีในการถ่ายทอดเรื่องราว และสื่ออารมณ์ความรู้สึกไปยังผู้ชมละครโทรทัศน์ได้

คุณดลยา เรื่องประกาศกร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท อัครเอนเตอร์เทนเมนท์ กล่าวว่า "...แม้แต่เรื่องเสียงของเขา ซึ่งเสียงเราก็จะมีการดูด้วยว่าเสียงเขาเป็นยังไง พูดอะไรเป็นยังไง และเราก็จะมีให้เขาไปปรับปรุง แก้ไขนะ อย่างบางคนนี่เหมาะที่จะเป็นพระเอกมาก แต่ถ้าเสียงของเขาไม่ได้นี่ พระเอกมันไม่ได้แค่นั้นตา ชายแม้กระทั่งต้องเสียง ถ้าเสียงเขาไม่ได้เลยนี่มันก็ ความรู้สึกมันดูไปด้วย" (ดลยา เรื่องประกาศกร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

คุณกมล ภูวานิช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท บรรจวดคาส กล่าวว่า"...ทดสอบแล้วเราก็จะมาคุยให้เขาฟังว่า เออ...น้อง ของน้องเป็นแบบนี้ ๆ นะ เสียงน้องยังไม่ดีนะ น้ำเสียงน้องยังติดความเป็นคนใต้ น้องต้องหนีไปพูดภาษากลาง และก็ต้องหนีไปเล่น ต้องหนีทำนี่ น้องยอมไป น้องต้องไปเล่น weigh น้องต้องอะไรแบบนี้ แล้วก็เอาไว้พร้อมเมื่อไร หรือว่าอยากทดสอบกลับมา หรือว่าถ้าพี่มีอะไรที่คิดว่าเหมาะกับน้อง พี่จะโทรไปตาม..." (กมล ภูวานิช. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

ในส่วนของผู้แสดงประกอบที่ไม่มีบทบาท ก็ไม่จำเป็นต้องใช้เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติในเรื่องเสียง เพียงแต่พิจารณาคัดเลือกบุคคลให้มีรูปร่างหน้าตาเหมาะสมกับลักษณะบทบาทของตัวละครเท่านั้น

3.2 การทดสอบคัดเลือกนักแสดง เนื่องจากนักแสดงอาชีพ ผ่านการทำงาน และการเรียนรู้ประสบการณ์ทางการแสดง โดยผ่านการพิจารณาหลักเกณฑ์และการทดสอบ คัดเลือกต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่วงการบันเทิงและเป็นนักแสดงละครโทรทัศน์แล้ว นักแสดง อาชีพจึงไม่จำเป็นต้องผ่านการทดสอบคัดเลือกจากแต่ละบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ โดยผู้ ทำการคัดเลือกนักแสดง สามารถทำการคัดเลือกนักแสดงอาชีพได้ตามความต้องการ ตาม ความเหมาะสมกับบทบาทของลักษณะตัวละคร และความเหมาะสมทางการตลาด ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสำคัญของบทบาทการแสดง และปัจจัยแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการคัดเลือก นักแสดงของบริษัทที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการคัดเลือกนักแสดงหน้าใหม่เพื่อมาสู่ตลาดของ นักแสดง จะต้องมีการทดสอบคัดเลือกบุคลากรเพื่อเป็นนักแสดงอาชีพที่ดี และมีประสิทธิ ภาพต่อไป ได้ตรงตามความต้องการของผู้ทำการคัดเลือก และทีมงานผู้ผลิต

จากการศึกษา วิธีการทดสอบนักแสดงหน้าใหม่ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทำการคัด เลื่อนนักแสดงละครโทรทัศน์ของแต่ละบริษัท มีความคล้ายคลึงกัน คือ เมื่อผู้ทำการคัด เลื่อนนักแสดงมีความสนใจในการพิจารณาบุคคลที่ต้องการแล้ว จะทำการทดสอบบุคคล โดยขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะเข้ามารับบทบาทการแสดงที่มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ซึ่ง ในการทดสอบจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การทดสอบนักแสดงหลัก กับการทดสอบ นักแสดงสมทบและนักแสดงประกอบ

(1) การทดสอบนักแสดงหลัก

การทดสอบสำหรับผู้ที่จะมารับบทบาทเป็นนักแสดงหลัก มีความพิถีพิถัน และต้องการการพิจารณาปัจจัยในหลายด้าน มากกว่านักแสดงสมทบและนักแสดงประกอบ ในการทดสอบนักแสดงหลัก จึงแบ่งการทดสอบเพื่อพิจารณาหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1.1 ทดสอบความเหมาะสมทางการตลาด

- ทดสอบหน้ากล้องเพื่อพิจารณารูปร่างหน้าตาที่ดี
- สัมภาษณ์ดูประวัติความเป็นมา การศึกษา ชาติตระกูล

1.2 ทดสอบความสามารถทางการแสดง

1.3 ทดสอบพื้นฐานอุปนิสัยใจคอโดยทั่วไป

1.1 ทดสอบความเหมาะสมทางการตลาด นักแสดงหลัก โดยเฉพาะ พระเอก นางเอก จำเป็นต้องมีความเหมาะสมทางการตลาด นั้นหมายถึงความขายได้ ในการดึงดูดความสนใจจากผู้ชม และผู้สนับสนุนรายการ โดยปัจจุบันการทดสอบคัดเลือกนักแสดง จะพิจารณาความเหมาะสมทางการตลาดเป็นปัจจัยอันดับแรก โดยการทดสอบจะ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- ทดสอบหน้ากล้องเพื่อพิจารณารูปร่างหน้าตาที่ดี เมื่อผู้ทำการคัดเลือกมีความต้องการส่งเสริมบุคคลให้เป็นนักแสดงหลัก หรือ พระเอกนางเอกในสังกัด ผู้ทำการคัดเลือกจะดูจากรูปร่างหน้าตาเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยการทดสอบหน้ากล้อง

คุณจิตรลดา ดิษยนันท์ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท กันตนา กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงหน้าใหม่ว่า " อันดับแรกจะดูหน้าตาก่อน เพราะแฟนละครบ้านเรามักจะดูก่อนว่านางเอก พระเอกคนไหนหน้าตาเป็นอย่างไร จากนั้นเราก็จะลองมาทดสอบหน้ากล้อง ลองแสดงให้ดู" (จิตรลดา ดิษยนันท์. สัมภาษณ์ในนิตยสารผู้หญิงวันนี้, ประจำเดือน พฤศจิกายน 2541.)

คุณอรรรณ ส่วงวิบุตร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัทดาววิดีโอ กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงหน้าใหม่ ที่ต้องการส่งเสริมให้เป็นนักแสดงหลักว่า

"ส่วนมากที่ปั้นถ้าพูดถึง คือ ส่วนมากจะมองที่พระเอกนางเอก ใสใหม่คะ ก็สวยใหม่ หล่อใหม่ เล่นได้ใหม่อะไรอย่างนี้ ก็เอามาปรับมาจูนกัน มีทางบ้างก็เอามา เขาเรียกว่าก็เอามาเหมือนกับแต่งตัวใหม่ จูนใหม่ เอามาทำอะไรใหม่ เหมือนที่เราเพิ่งทำบู๊ต ดนุพล ผ่านไป ส่วนใหญ่เรามองด้วยตานี้ ก็สวยดี หล่อดี แต่บางคนเข้ากับวิดีโอแล้วไม่ขึ้นกล้องนะ คะ เรื่องขึ้นกล้องก็มีส่วนสำคัญ " (อรรรณ ส่วงวิบุตร. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2541.)

- สัมภาษณ์ประวัติความเป็นมา การศึกษา และชาติตระกูล ปัจจุบันการคัดเลือกนักแสดงที่ผู้ทำการคัดเลือกให้ความสนใจ โดยถือเป็นขั้นตอนการทดสอบคัดเลือกประการหนึ่ง คือ การดูประวัติส่วนตัว การศึกษา ครอบครัว และ ชาติตระกูลของบุคคล ซึ่งในระยะหลังเป็นที่นิยมกันมากกว่า ดารา นักแสดง ต้องมีพื้นฐานประวัติความเป็นมา การศึกษา ชาติตระกูลหรืออาจมีฐานะทางการเงินที่ดี โดยองค์ประกอบเหล่านี้ จะเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันและส่งเสริมการขายของนักแสดง ซึ่งสถานภาพที่ติดตัวมากับบุคคล จะกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ถ่ายทอดการประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์ของนักแสดง ซึ่งผู้ชม

และสื่อมวลชนจะให้ความสนใจและให้การสนับสนุน โดยมีการตอบรับที่ดี จนกระทั่งทำให้นักแสดงเป็นนักแสดงที่ขายได้ และมีความเหมาะสมทางการตลาด

คุณมยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท แมคเกอร์ กรุ๊ป กล่าวว่า

“การศึกษา เราดูหมดทุกอย่าง การที่เราจะสร้างเด็กขึ้นมาคนหนึ่ง เราต้องมั่นใจว่าเราสร้างมาแล้ว เด็กจะไม่ทำให้เราเสีย และตัวเขาเองจะไม่เสีย จะบอกเขาเลยว่า ถ้าคิดว่าอยากจะทำอยู่ตรงนี้และอยากให้ที่สนับสนุนเขา พี่ต้องบอกให้รู้ก่อนเลยว่า อะไรคือสิ่งที่ไม่ชอบ จะมีการพูดคุยกันเลยว่าอะไร ให้เข้าใจไปเลยนะ ไม่ใช่ว่าเล่นไปแล้ว เราารู้ประวัติที่หลังว่าเขาชอบเที่ยว แล้วเราจะมาห้ามเที่ยว เขาก็ฉัดฉัด ซึ่งตรงนั้นคงทำงานกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นก็ต้องบายกันไป อย่าง อุ่ม (สิริยากร พุกกะเวส) พี่ดูโฆษณา และพี่ก็มองว่า เด็กสามคนนี้น่ารัก น้องก็อะไรในโฆษณารีจอยส์ก็ดูเขาแล้วก็ว่าเด็ก 3 คนนี้น่ารักดี ก็ลองขอทางเอเจนซี่เขามาดู ดูประวัติหลาย ๆ คนทั้งสามคน คนที่ชื่อกั๊ว เขาอยู่วิเศษฟ้า เขาออกจะเป็นทอม ๆ ตัวจริงเขา ซึ่งตรงนี้เราคงสร้างภาพพจน์นางเอกให้กับเขาอยาก คนที่สองอีกคนหนึ่งเป็นเด็กอินเตอร์ แล้วก็ไปอังกฤษ แล้วคือชอบเที่ยว คือเขาจะเป็นเด็กฝรั่งมากไป พอมาถึงน้องอุ่มก็มองแล้วว่า โอเค หน้าตาปานกลาง หน้าไทย หน้าไทยที่แต่งได้ง่าย เปลี่ยนได้ง่าย สามารถที่จะเป็นอะไรได้หลายอย่าง การศึกษาดี ตระกูลดี แล้วก็พอเรียกมาคุย เป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบสูง สุภาพ” (มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช. สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2541.)

นอกจากนี้ คุณจิตจรดา ดิษยนันท์ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท กันตนา กล่าวเพิ่มเติมว่า “สวย รูปร่างพอใช้ได้ นาน ๆ จะพบเพชรเฟดสักคน เพราะบางทีเราดูว่าสวย พอคนอื่นดูว่าไม่สวย ก็ต้องตรงกับเรื่อง แล้วก็ดูเรื่องเรียน อาจไม่สวย แต่เกียรตินิยม ถ้าเอาใจใส่การเรียน ก็ต้องมีความรับผิดชอบ มีสมอง บางคนสวยไม่มากเท่าไร รับนโยบายได้ คุณพ่อคุณแม่ช่วยดูแลลูกได้ เพราะถ้ามาอยู่กับเรา คุณสูบนุหรี เทียวกลางคืน ติดยาไม่ได้นะ ถ้าคุณอยู่กับเรา คุณต้องรับตรงนี้ เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าเด็กที่นี้ไม่ใช่เด็กที่แบบสวยมากมาย แต่เด็กของที่นี่จะเป็นเด็กมีสมอง เป็นเด็กอีกระดับหนึ่ง มีการศึกษา” (จิตจรดา ดิษยนันท์. สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2542.)

คุณปิยพร ไล้ทอง ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท ทีวีอินเตอร์ กล่าวว่
 “ส่วนใหญ่การที่จะเข้ามาในวงการนะ ต้องมีเทสต์ ทดสอบ ต้องคุยทั้งหมดเลย และต้องดู
 background ประวัติเป็นยังไง ตรงนี้ต้อง ดูหมดแหละ เพราะการเป็นดารารของเรา ก็คือ หน้า
 ตาของเรา ทุกอย่าง ดูประวัติเป็นอย่างไร พื้นฐานครอบครัวเป็นอย่างไร นิสัยใจคอเป็น
 อย่งไร อันนี้ต้องรู้หมด” (ปิยพร ไล้ทอง . สัมภาษณ์ , 7 สิงหาคม 2541.)

คุณอรวรรณ สังวริบุตร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท ดาราวิดีโอ กล่าว
 ว่า “พี่อยากจะเพิ่มเติมว่า มองในแง่ของพี่นะคะ ก็คือ รูปร่างดี หน้าตาดี เสียงดี มีบุคลิก
 บางคนไม่ต้องหล่อ ไม่ต้องหล่ออะไรเลยแบบนี้ ก็เป็นไปตามสมัยนะคะ อย่างสมัยนี้
 มันหลากหลาย มันเปลี่ยนไปมาก บางคนมาพร้อมกับ องค์ประกอบที่ตัวเองเป็น อย่างเช่น
 เรียนจบมาแล้ว ดูน่าสนใจใช่ไหมคะ ขาดิตระกูลก็สมมติว่า มันก็มีส่วนเยอะ มีส่วนช่วยใน
 การที่คนจะหันมาสนใจว่า คนนี้ อะไรอย่างนี้ แต่อันนี้ก็ไม่ค่อยสำคัญเท่าไรนะคะ แต่ถ้ามี
 มันก็ดี มันก็จะช่วย และการดูประวัติมันก็ง่าย อย่างบางที คุณมาเป็นนักแสดงแล้วนี้ นัก
 ช่างก็จะชอบไปพูดคุยประวัติใช่ไหมคะ ก็จะคุยอย่างทีเห็นนะคะ ก็ไม่เชิงว่าจะชอบไปพูดคุย
 คือ บางทีเขาจะต้องถามนะคะ ว่าเป็นอย่างไร มาอย่างไร ทำอะไรมาแล้ว บางทีมันเป็น
 เรื่องซุบซิบ นินทา ที่คนเราชอบฟัง ชอบที่จะรู้ เพราะเป็นหน้าที่ของเขา เราก็ต้องทำหน้าที่
 ของเราให้ดี” (อรวรรณ สังวริบุตร. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2541.)

คุณอัมรินทร์ สิมะโรจน์ ดารานักแสดงในสังกัดของ บริษัท ดาราวิดีโอ กล่าวถึง
 ประวัติความเป็นมาของตนเองว่า “ตอนนั้นผมอายุ 21 ปีครับ ผมเรียนที่กรุงเทพคริสเตียนมา
 ก่อน จากนั้นก็มาเข้าเตรียมอุดมตอน ม. 4 พอเรียนม. 5 ก็สอบเทียบได้แล้ว ก็มาเข้าที่
 มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ คณะวิศวะ พอเรียนจบปริญญาตรี 4 ปี ก็มาต่อเศรษฐศาสตร์
 จุฬาฯ ภาคภาษาอังกฤษปริญญาโท ตอนนี้นำกำลังศึกษาอยู่ ซึ่งจะจบปีนี้ คุณพ่อ คือ
 คุณมงคล สิมะโรจน์ เป็นเจ้าของบริษัทน้ำมันแล้วก็มีบริษัทในเครือคุณแม่ คือ คุณภาวิณี
 สิมะโรจน์ ครับ มีพี่น้อง 5 คน ผมเป็นคนสุดท้าย...ผมประกวดมิสเตอร์ ท็อป โมเดล ออฟ
 ไทยแลนด์ 1998 คุณอรวรรณ สังวริบุตร เป็นกรรมการ ตัดสินด้วย เขาคงถูกใจลกผมมั้ง
 ครับ” (อัมรินทร์ สิมะโรจน์. สัมภาษณ์ในนิตยสารดาราทะวันออก, 4 ตุลาคม 2541.)

จะเห็นได้ว่าการกระทำและภาพลักษณ์ที่ดีของนักแสดง เปรียบเสมือนกระจกที่เป็นตัวแทนในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท ซึ่งถ้าผู้ทำการคัดเลือกขาดความพิถีพิถันในการพิจารณาประวัติความเป็นมาของบุคคล ความประพฤติและการกระทำของบุคคลนั้น ๆ อาจส่งผลต่อภาพลักษณ์ของบริษัทได้เช่นเดียวกัน

1.2 ทดสอบความสามารถทางการแสดง ในการทดสอบนักแสดงหน้าใหม่ที่ผู้ทำการคัดเลือกต้องการส่งเสริม จะไม่เน้นการทดสอบความสามารถมากนัก เนื่องจากเป็นนักแสดงหน้าใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์และความสามารถทางการแสดง โดยผู้ทำการคัดเลือกเห็นว่าความสามารถเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ และนำมาฝึกฝนพัฒนากันได้ ในภายหลัง โดยประสบการณ์ และโอกาสทางการแสดงจะช่วยพัฒนานักแสดงให้เป็นนักแสดงอาชีพที่มีความสามารถต่อไปได้

คุณวรายุทธ มิลินทจินดา ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัทยู แอนด์ ยู กล่าวถึงการทดสอบความสามารถของนักแสดงหน้าใหม่ที่ต้องการส่งเสริมว่า

“ส่วนใหญ่จะดูจากความพร้อมและบุคลิกหน้าตา ความสามารถสอนกันไม่ได้ ไม่ใช่มาถึงแล้วเล่นเลยสมัยนี้ไม่ได้ พรสวรรค์อย่างเดียวไม่ได้ จะต้องมีการเรียนรู้ที่จะมีในการเล่นละคร ต้องมีพื้นฐานของการแสดงบ้าง” (วรายุทธ มิลินทจินดา, สัมภาษณ์ในมติชนรายวัน, 19 ตุลาคม 2541.)

คุณ ศิริลักษณ์ ลาขโรจน์ ผู้กำกับเวที ของบริษัท บรอดคาส กล่าวถึงการทดสอบความสามารถของนักแสดงใหม่ เช่นเดียวกันว่า

“แต่ส่วนมากเราว่า ถ้าเด็กใหม่ ๆ เลย ส่วนมากเราดูแค่ว่า เล่นพอได้ไหม แต่เราไม่เอาตานะ เพราะเรารู้ว่าเด็กใหม่ เล่นตาไม่ได้สักคน ก็ดูแค่ว่าเสียงได้ไหม เพราะว่าคนถ้าไม่มีพื้นฐานเลย เวลาพูดเสียงก็แข็งทื่อ เหมือนคนท่องบทปกติ แต่ถ้าลองแล้วลองอีกเออไหว ส่วนใหญ่เลือกหน้าตาเข้ามาก่อนเลยเพราะว่ามันเป็นจุดขาย ก็เลือกหน้าตาเข้ามาก่อน”

(ศิริลักษณ์ ลาขโรจน์, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2541.)

จากการศึกษาการทดสอบผู้ที่เข้ามาเป็นนักแสดง โดยเฉพาะนักแสดงหลัก จึงมิได้เน้นการทดสอบความสามารถทางการแสดงเท่าไรนัก

1.3 ทดสอบพื้นฐานอุปนิสัยใจคอโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในการทดสอบนักแสดงหน้าใหม่ จะเน้นการสัมภาษณ์พูดคุยกัน เพื่อดูพื้นฐานความเป็นอยู่ตลอดจนอุปนิสัยใจคอโดยทั่วไป ทักษะทัศนคติส่วนตัว และความตั้งใจจริงในการทำงานของคุณคนมากกว่า เนื่องจากผู้ทำการคัดเลือกเชื่อว่าถ้าบุคคลมีอุปนิสัยใจคอที่ดี มีความรับผิดชอบ และมีความตั้งใจจริงแล้ว ผู้ทำการคัดเลือกก็อยากที่จะส่งเสริมและให้โอกาสบุคคลในการแสดงต่อไป

คุณดลยา เรื่องประกาศสร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัท อัครเอนเตอร์เทนเมนท์ กล่าวถึงการทดสอบพื้นฐานอุปนิสัยใจคอโดยทั่วไปของนักแสดงหน้าใหม่ว่า

"...เราก็ต้องดูความพยายามของนักแสดงหน้าใหม่นี้ มีความตั้งใจมากน้อยแค่ไหน อันนี้สำคัญ คุณมาตรงต่อเวลาไหม คุณมีความตั้งใจดีหรือเปล่าที่คุณจะเริ่มคุณเข้ามาตรงนี้ คุณเข้ามาเพื่อที่คุณอยากจะทำจริง ๆ หรือคุณเข้ามาเหมือนเป็นแพชั่นที่เห็นคนอื่นเขาทำ ขึ้นก็อยากจะทำ เราจะดูตรงนี้ด้วย นักแสดงบางคนอาจจะมีกรณีพิเศษอย่างบางคนโอเค ฐานะบางคนเขาไม่ดี เราคิดว่าเราถ้าช่วยเขาได้ เราก็อยากจะช่วยให้โอกาสกับเขานะคะ" (ดลยา เรื่องประกาศสร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

คุณวิลักษณ์ พูลสมบัติ ผู้ฝึกฝนและทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทยูม่า กล่าวถึงการทดสอบเพื่อดูทัศนคติ และพื้นฐานอุปนิสัยใจคอโดยทั่วไปของนักแสดงใหม่ที่ต้องการส่งเสริมว่า

"...ในการแคสนั้น จะมีการคุยเรื่องต่าง ๆ นานา คือ อยากเห็นตัวตนเขาว่าเป็นยังไง คือคุยกันสบาย ๆ ดูทัศนคติเขาว่าเขามีทัศนคติอย่างไรในอาชีพนี้ ต้องใช้คำว่าอาชีพ เพราะว่าสิ่งที่เขาได้ไปทำเงินได้เยอะ บางทีคุณเรียนจบไปแล้ว คุณอาจจะไม่ได้สตางค์เท่านี้ คุณเป็นนักแสดง คุณกำลังจะเป็นนางเอก คุณมีอะไรรับประกันอยู่ว่า คุณต้องได้สตางค์กลับไปแน่ คือมันแล้วแต่มุมมอง ...เด็กก็จะมีหลายความคิดความเห็น คือในความเป็นเด็กเขาจะมีความคิดแบบนั้น แต่คือ บางทีเขาอาจจะมีแว่นาสนใจจริง ๆ ก็จะเรียกเขามาคุยและบอกกับเขาให้เขาเข้าใจ และปรับให้เข้ากับโลกและทัศนคติว่าตัวเราเองเป็นอย่างนี้ และคุณเป็นอย่างนี้ คือต้องคุยกัน คุยให้เขาเข้าใจว่า เราต้องการสร้างคุณเมื่อเราต้องการสร้างคุณ คุณต้องให้อะไรกับเรา อย่างที่บอก คุณได้สตางค์ ได้ชื่อเสียง ไปที่ไหนได้เกียรติจากคน แต่สิ่งที่คุณต้องตอบกลับเรา คือ คุณจะต้องทำงานกับเราให้ดีและตั้งใจทำงาน เท่านั้นเอง คือ สิ่งที่เราต้องการจะทำ" (วิลักษณ์ พูลสมบัติ. สัมภาษณ์, 4 สิงหาคม 2541.)

คุณอรรณ สัจวิบุตร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง ของ บริษัท ดาราวิดีโอ กล่าวถึงการคัดเลือกในการทดสอบพูดคุย เพื่อดูอุปนิสัยใจคอโดยทั่วไปของนักแสดงใหม่ว่า

“คือเราก็ต้องดู บางคนก็มองพลาดไปก็มี บางคนก็มาได้เรื่องเดียว แล้วก็หายไป เนื่องจากไม่ได้รับการต้อนรับ หรือบางคนนิสัยไม่เหมาะกับการเป็นนักแสดง บางทีอาจจะอยากเป็นส่วนตัวจนเกินไป เพราะความเป็นนักแสดง มันต้องไม่มีความเป็นส่วนตัวและเป็นคนที่ friendly คือ แบบว่าไม่ใช่ทำงานอยู่กับคอมพิวเตอร์ หรือว่านั่งอยู่ในห้องบัญชีใหม่คะ ที่เขาพูดว่าต้องเป็นคนของประชาชน บางคนมองเขาก็น้อย และอยากเห็นเขายิ้ม อยากเห็นเขาหล่ออย่างในละครตลอดเวลา เขาต้องมีความพร้อมตรงนี้ เราต้องมีความพร้อม เราต้องคุยกันว่า เขาต้องพร้อมตรงนี้นะ แล้วเราจะดูแลกันนะ อะไอย่างนี้” (อรรณ สัจวิบุตร. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2541.)

จากการศึกษาพบว่า การสัมภาษณ์พูดคุยกัน เพื่อดูพื้นฐานความเป็นอยู่ ตลอดจนอุปนิสัยใจคอโดยทั่วไปของนักแสดง โดยการปรับทัศนคติในการทำงาน และการทำความเข้าใจเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันของทั้งสองฝ่าย เป็นปัจจัยการทดสอบที่ผู้ทำการคัดเลือกให้ความสนใจเป็นประเด็นสำคัญ หลังจากการผ่านเกณฑ์ในการพิจารณารูปร่างหน้าตาและประวัติความเป็นมา ซึ่งถ้าบุคคลมีพื้นฐานอุปนิสัยใจคอที่ดี คือมีความตั้งใจ ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบในการทำงาน ก็จะเป็นผลดีต่อการดำเนินงานในขั้นตอนการถ่ายทำที่จำเป็นต้องมีการทำงานร่วมกันของหลายฝ่าย ช่วยลดต้นทุนในเรื่องเวลา ค่าใช้จ่าย ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในการผลิตละครโทรทัศน์ ซึ่งนักแสดงใหม่เหล่านี้ก็จะพัฒนา สัมสมประสบการณ์ในการแสดง และจะกลายเป็นนักแสดงอาชีพที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ต้องการของผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงต่อ ๆ ไป ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในทุกวงการ

(2) การทดสอบนักแสดงสมทบและนักแสดงประกอบ

ในกรณีที่ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง ทำการคัดเลือกนักแสดงใหม่ที่จะมารับบทบาทการแสดงเป็นนักแสดงสมทบที่มีบทบาท หรือนักแสดงประกอบ ถ้าผู้ทำการคัดเลือกมิได้มีความสนใจ หรือมีความตั้งใจเบื้องต้นที่จะส่งเสริมบุคคลให้เป็นนักแสดงในสังกัด เมื่อมีการคัดเลือกบุคคลที่มีความพึงพอใจ และมีความเหมาะสมตามบทบาทแล้ว ในการทดสอบจะเน้นความสามารถทางการแสดงของนักแสดง

2.1 การทดสอบความสามารถทางการแสดง เนื่องจากเวลาในการเตรียมงานของการคัดเลือกนักแสดงสมทบ และนักแสดงประกอบ มีเวลาค่อนข้างจำกัด ถ้าเป็นนักแสดงสมทบที่มีบทบาทก็จำเป็นต้องใช้เวลา และความพิถีพิถันในการทดสอบคัดเลือกมากกว่า แต่ถ้าเป็นนักแสดงประกอบจะให้เวลาและความสำคัญในการทดสอบคัดเลือกน้อยลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสำคัญของบทบาทที่นักแสดงจะได้รับ ผู้ทำการคัดเลือกจึงมีเวลาในการทดสอบคัดเลือกนักแสดงสมทบที่มีบทบาทและนักแสดงประกอบน้อย เนื่องจากไม่มีเวลาที่จะฝึกฝนพัฒนา และให้ความสำคัญในการส่งเสริมเหมือนนักแสดงหลัก จึงต้องการบุคคลที่มีความสามารถทางการแสดง เพื่อมาร่วมงานได้ทันที

คุณสิริวิทย์ อูปการ ผู้ช่วยผู้กำกับ ของ บริษัท เอ็กแซกท์ กล่าวถึงการทดสอบความสามารถของนักแสดงสมทบ และนักแสดงประกอบว่า

"วิธีการหาคนมาวันนี้จะมีตั้งแต่ ติดตอโมเดลลิ่ง ว่าอยากได้ สไตลิ่ง ประมาณนี้ เล่นบทย่างนั้นนะ ส่งคนมาให้ดูหน่อย กับอีกวิธีก็คือ รู้จักใคร เจอ นี้ อยากได้ประมาณนี้ รู้จักใครใหม่ ก็เรียก ๆ เข้ามา ชวน ๆ กันเข้ามาดูหน่อย ติดตอเขาเข้ามา พอเขาเข้ามา ก็จะไม่เอาความจริง ๆ ให้เขาลองเล่นดู ว่าเล่นได้ไหม ประมาณนี้ ต้องดูเวลาด้วยว่าเร่งมากไหมจริง ๆ แล้วจะได้เวลาประมาณก่อนเปิดกล่องสักไม่เกินเดือนหนึ่ง แต่บางทีถ้าฉุกเฉินกว่านั้น อาจจะแค่อาติตย์ สองอาติตย์ แล้วแต่...ในส่วนของนักแสดงหลัก คือพระเอกนางเอกนี้ เขาจำกัดมาแล้วละ ส่วนแบบตัวรอง ๆ แฟนพระเอก แฟนเก่านางเอก เพื่อนพระเอก ซึ่งถ้าไม่เอาดารา นี่แหละเราก็ต้องไปเลือกมา อย่างในเรื่องชายไม่จริงหญิงแท้ จอห์น (ขจรศักดิ์ รัตนนิสสัย) นี่เลือกมาแล้ว อ้อม (ศานันท์นิจ พันธุ์ชูจิต) นี่ จริง ๆ แล้ว เราเรียกเขามาทดสอบก่อน คือ ก่อนจะได้อ้อมนี่ เราก็เรียกมาหลายคน แล้วก็มาสรุปที่อ้อม คือมันจะระบุไม่ได้นะว่าคนที่เราเลือก ถึงจะได้ คือว่า ถ้าใช่เราก็หยุด ถ้าไม่ใช่ เราก็เลือกตอไป อย่างตอนอ้อมก็มีประมาณ 3 คน และอ้อมก็คือใกล้เคียงที่สุดกับ character ที่วางไว้ ซึ่ง character คือ ผู้กำกับซึ่งเขาคุยกับคนเขียนบทแล้ว" (สิริวิทย์ อูปการ. สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2541.)

คุณวิลักษณ์ พูลสมบัติ ผู้ฝึกฝนและทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท ยูม่า กล่าวถึงการทดสอบนักแสดงสมทบว่า

"เคยมีเด็กผู้ชายมา casting เขามาจากถ่ายพวกหนังสือเธอกับฉัน หน้าตาดีน่ารักเป็นลูกครึ่งด้วย มีโมเดลลิ่ง ติดตอมาให้ นะคะ ก็มา casting จำไม่ได้ว่าบทยอะไรสักอย่างหนึ่ง มันไม่ผ่าน ก็โอเค หรือว่าเขาอาจจะไม่เหมาะกับบทนี้ ก็ผ่านกันไป ทำ try out เรื่องต่อมาก็กลับมา try out อีก เขาก็ยังไม่ผ่านอีก ในเรื่องเดียวกัน พี่ก็ยังไม่ลองเรียกเขากลับ

มาอีก เพราะพี่ชอบหน้าเขา และดูเป็นคนน่ารัก แต่คนบางคนไม่มีพรสวรรค์ในตัวนี้ ลำบาก เพราะพี่ก็รู้สึกว่ ถ้าจะต้องเคียวเข็ญ มันคงจะใช้เวลานานมากกับระยะเวลาของเรา ซึ่งมันไม่สามารถได้ขนาดนั้น ไม่สามารถเสียเวลาให้กับเขาได้แบบไม่รู้ว่าจะขึ้น หรือไม่ขึ้นด้วย ก็ต้อง bye เขาไป” (วิลักษณ์ พูลสมบัติ. สัมภาษณ์, 4 สิงหาคม 2541.)

คุณดลยา เรื่องประภัสสร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท อัครเอนเตอร์เทนเมนท์ กล่าวถึงการทดสอบคัดเลือกนักแสดงสมทบว่า “...ถ้าตัวรอง ๆ ลงไปที่จะมาร่วม jam เราก็อาจจะต้องดูตาม character ให้เหมาะสมกับ character เราก็จะเอามาดู เราก็จะมา casting ทั้งหมดให้ผู้กำกับหลาย ๆ ดูทั้งหมด และเราก็จะดูว่า โอเคเขาไปได้ใหม่กับบทตรงนี้ ถ้าเขาลองดูแล้วมันไม่ได้จริง ๆ เราก็จำเป็นจะต้องไม่เอา” (ดลยา เรื่องประภัสสร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกนักแสดงอาชีพ และนักแสดงใหม่ที่รับบทบาทเป็นนักแสดงสมทบ หรือนักแสดงประกอบก็ตาม จะเน้นการพิจารณาลักษณะตัวละครให้เหมาะสมกับบทบาทและความสามารถของนักแสดง ว่าจะสามารถถ่ายทอดลักษณะของตัวละครได้ตรงตามความต้องการมากน้อยเพียงใด เนื่องจากผู้ทำการคัดเลือกมีเวลาเตรียมงานในการทำงานที่จำกัด

4. การฝึกฝนพัฒนานักแสดง

การฝึกฝนพัฒนานักแสดง เป็นการฝึกฝนความสามารถทางการแสดงที่มีความสำคัญ โดยแบ่งการฝึกฝนพัฒนานักแสดงออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 4.1 จากการเรียนการแสดงของนักแสดงหน้าใหม่
- 4.2 จากประสบการณ์การแสดงของนักแสดงอาชีพ

4.1 จากการเรียนการแสดงของนักแสดงหน้าใหม่ หลังจากทีผู้ทำการคัดเลือกทำการทดสอบ และตัดสินใจร่วมงานกับนักแสดง จะมีการให้นักแสดงได้รับการฝึกฝนและพัฒนาความสามารถทางการแสดง ในกรณีที่นักแสดงรับบทบาทสำคัญ ทั้งนักแสดงหลักและนักแสดงสมทบที่มีบทบาท

โดยในระยะหลัง บริษัทผู้ผลิตและสถานีโทรทัศน์นิยมให้มีการฝึกฝนพัฒนา นักแสดง ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีผู้ที่ฝึกฝนและพัฒนานักแสดงแตกต่างกันไป โดยมีทั้ง ผู้ฝึกการแสดง (Acting coach) ที่พัฒนามาจากนักแสดงอาชีพที่มีประสบการณ์และมีความสามารถทางการแสดง บุคลากรที่เป็นอดีตอาจารย์ฝึกสอนการแสดงละครของมหาวิทยาลัย หรือทีมงานผู้กำกับ และผู้ช่วยผู้กำกับของบริษัทนั้น ๆ ในการทำหน้าที่ฝึกฝนพัฒนาความสามารถของนักแสดง

คุณกมล ภูวามณีข ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท บรอดคาส กล่าวถึง การฝึกฝนพัฒนานักแสดงของบริษัทว่า

“ทางบรอดคาสจะมีครูสอนการแสดงให้ ก็จะมีครูแอ๋ว (อรชума ยุทธวงศ์) นอกจากครูแอ๋ว ก็จะมีครูโก้ ครูไก่อมาริส เป็นอาจารย์สอนการแสดง สมัยก่อนเป็นอาจารย์อยู่ที่ ศิลปากรทับแก้ว และตอนนี้ออกแล้ว มาทำงานอยู่ที่เดอะมอลล์ อยู่ฝ่ายกิจกรรมเป็นพิเศษ และก็เป็นที่พอใจมาก ๆ แทบจะมากที่สุด เพราะว่าเห็นฝีมือ และเขาเคยสอนเคิร์กกับ ต่ายในหวานมันฉันคือเธอ และเคยสอนจ๊อบมา เคยสอนนุ่นสินิทธา และก็ช่วงหลัง ๆ ก็สอนเด็กใหม่ ๆ ก็คือก่อนที่พอเราดูแล้ว เอ๊ะ..เด็กคนนี้เหมาะ และเรื่องหน้ามีงานอะไร เรื่องนี้ เออ..เด็กคนนี้ลงได้ปั๊บ ส่งให้เด็กไปชุดหนึ่ง ส่งให้ครูชุดหนึ่ง นัดเด็กกับครูมาเจอกัน ทุก ๆ วันของแต่ละอาทิตย์ เรียน ๆ ๆ และเราก็มี timing ว่าเราจะเปิดกล้องเมื่อนั้น เมื่อนี้ ๆ” (กมล ภูวามณีข. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.)

คุณวิลักษณ์ พูลสมบัติ ผู้ฝึกฝนและพัฒนานักแสดงของ บริษัท ยูม่า กล่าวถึง การฝึกฝนพัฒนานักแสดงของบริษัทว่า

“การเขียนบทมีบ้างที่ว่าเคยเห็นอารมณ์ของนักแสดงคนหนึ่ง แล้วคิดว่าถ้ามีบทบาทนี้มา เขาคงจะเล่นบทนี้ได้ ก็นึกถึงเขา แต่บางทีเมื่อลองให้เขาเล่นแล้ว เขากลับเล่นไม่ได้ ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของผู้กำกับด้วยว่า จะนำไปปรับเปลี่ยนการแสดงของเขาต่อไปอย่างไร ซึ่งทุกคนจำเป็นต้องผ่านการฝึกการแสดงทุกคน และที่ก็เป็นคนฝึกสอนการแสดง ซึ่งเราต้องดูว่าเขาควรจะมีการฝึกฝนอะไรบ้างในพื้นฐาน และโดยในแต่ละเรื่อง ถ้าคนที่ยังไม่มีประสบการณ์ ทุกคนต้องมีการฝึกทักษะการแสดงให้เหมาะสมกับบทบาทของตัวละครนั้น ๆ ” (วิลักษณ์ พูลสมบัติ. สัมภาษณ์, 4 สิงหาคม 2541.)

คุณดลยา เรื่องประกาศสร ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท อัครเอ็นเตอร์เทนเมนท์ กล่าวถึง การฝึกฝนนักแสดงของบริษัทว่า

“ก็คือเราจะมีผู้กำกับด้วย คือเราก็จะคัดเลือกจากทั้งหมดที่เข้ามา คนไหนพอจะมีแว่เห็นแว่เราก็จะเอาเข้ามา และเราให้เขาเข้าคอร์สการแสดงเหมือน ๆ กัน เอามาอบรม เอามาเรียนมาสอนมา acting อะไรทั้งหมดว่าเขาได้ไหม คราวนี้คนที่เขามีความตั้งใจจริง ๆ เขาก็จะมา อย่างที่บอกคนที่ไม่ตั้งใจก็จะเริ่มถอยห่างออกไป คนที่มีความตั้งใจจริงก็จะอยู่ได้ แม้ว่าเราจะเรียกเขามาทดสอบกี่ครั้งเขาก็ยินดีที่จะมา” (ดลยา เรื่องประกาศสร. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2541.)

คุณวรายุทธ มลิณฑจินดา ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท ฮู แอนด์ ฮู กล่าวถึง การฝึกฝนพัฒนานักแสดงของบริษัทว่า “...การให้โอกาสเด็กใหม่ เราจะต้องฝึกฝนเขาก่อน ดูแว่ว่าเขามีความสามารถหรือเปล่า ดูอุปนิสัยใจคอ ดูหน้าตา ดูความสามารถเสร็จแล้วเราถึงจะมาเสริมเขาในด้านการฝึกสอนให้เขาดูดี บางคนเ้าจะฝึกให้เอง บางคนเ้าก็ส่งให้ครูฝึกต่าง ๆ ที่เขาจับจองตรงนี้ บางคนก็ส่งให้พระอาจารย์ คือ ครูเล็ก-ภัทราวดี ช่วยดูให้” (วรายุทธ มลิณฑจินดา. สัมภาษณ์ในนิตยสารขวัญเรือน, ปีที่หกกันยายน 2540.)

คุณจิตรลดา ดิษยนันท์ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท กันตนา กล่าวถึง การฝึกฝนพัฒนานักแสดงของบริษัทว่า

“เข้ามาแล้วเขาไปเรียนแอคติ้งรอ จะมีโค้ชแอคติ้งน้องพรสุดา (ดารานักแสดงพรสุดา ต่ายเนาวิคิง) น้องเขาพัฒนาการแสดงได้ และรู้จักบอกเด็ก หลังจากนั้นก็ส่งต่อให้คุณเล็กภัทราวดี แต่จะไม่ได้ส่งเด็กใหม่ไปให้คุณเล็กเลย เพราะยังไม่รู้เรื่องอะไร คุณเล็กจะทำให้พี่เป็นเรื่อง ๆ สมมติจะเปิดกล่องละครใหม่สักเรื่อง จะมีเด็กกลุ่มทั้งใหม่และเก่า และดาราพระเอกนางเอกพ่อแม่ ทุกคนจะไป คุณเล็กจะทำเวิร์คชอปให้ ส่วนคนไหนใหม่ คุณเล็กจะรู้ว่า จะจัดการอย่างไรเป็นพิเศษ คนเก่านี้ พอพูด จับคอนเสิร์ต จับคาแรคเตอร์ได้ก็จบ แล้วก็ถึงจะได้เล่น ส่วนน้องก็จะตามดูที่กองถ่าย จนกว่าเด็กจะสามารถเล่นได้ด้วยตัวเอง เด็กไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายนับตั้งแต่ก้าวเข้ามา” (จิตรลดา ดิษยนันท์. สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2542.)

คุณถกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้ทำการคัดเลือกนักแสดงของ บริษัท เอ็กแซกท์ กล่าวถึง การฝึกฝนพัฒนานักแสดงของบริษัทว่า “โดยนักแสดงที่มาร่วมงานด้วยกัน ปกติจะฝึกการแสดงกับครูแอ้วอรุมา เคยสอนการแสดงที่จุฬา ซึ่งตอนนี้ก็กลายเป็นว่า มีหลายคนที

ให้ไปฝึกฝนการแสดงตรงนี้ให้ ตอนแรกเข้ามา แหม่ม (คุณแคทลียา แมคอินทอช) กับปิ่น (คุณเก็จมนี พิชัยณรงค์สงคราม) จะเหมือนกัน คือ เขาบอกไว้เลย ว่าเล่นบร็องให้ไม่ได้นะ เล่นไม่เป็น แต่ในที่สุดแล้วเขาเข้าจริง ๆ ก็ร้องกันได้หมด พู ๆ ออกมาเลย ซึ่งไม่จำเป็นต้องไปหายาตม ยานม่อง ทีไหน เราอย่าไปนึกว่า ตอนนี้ฉันจะต้องร้องให้แล้วนะ และฉันต้องทำให้ได้ เพราะสิ่งสำคัญ คือ แคนิกให้เป็นตัวละครนั้น ๆ ให้ได้ว่าอารมณ์ และสถานการณ์ของตัวละครนั้นเป็นอย่างไร เข้าถึงลักษณะตัวละครให้ได้ ว่าทำไมตัวละครถึงรู้สึก และเป็นเช่นนั้น เท่านั้นเอง ซึ่งก็ทำได้ทั้งสองคน โดยเราต้องดูพัฒนาการในการแสดงด้วย ว่าเขาสามารถแสดงไปได้อย่างไร" (ถลกเกียรติ วิวรรณ. สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม 2541.)

ในขณะที่ คุณอรชума ยุทธวงศ์ ผู้ฝึกสอนการแสดงของนักแสดงในละครโทรทัศน์ อดีตอาจารย์ฝึกสอนการแสดงละครของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงการฝึกการแสดงให้กับคุณแคทลียา แมคอินทอช ในขณะที่เป็นนักแสดงใหม่ ที่ยังไม่มีประสบการณ์ว่า

"...การตีเราต้องเจาะไปที่ตัวตนของคน ๆ นั้นด้วย ก็คือการดูคาแร็กเตอร์ ตัวละครในละครนั้นแหละ แต่การจะเล่นให้ดีก็ต้องรู้ว่าตัวละครตัวนี้เป็นใคร และถ้าเราจะเล่นเป็นตัวละครตัวนี้ เราจะรู้สึกอย่างไร บางคนี่เราจะต้องเปลี่ยนทัศนคติ... อย่างหนูแหม่ม แคทลียา แมคอินทอช นี่เขาตีเพื่อตัดสินใจอีกที แรก ๆ เขาก็ยังไม่ได้ตัดสินใจจะแสดงละคร ตอนนั้นเขาเป็นนางแบบอย่างเดียว เราก็ข่มขู่บีบตีกันว่า จะไม่ได้ไม่ได้ แหม่มก็จะบอก แหม่มเล่นไม่ได้หรอก ถ้าเป็นแหม่ม แหม่มจะไม่ทำอย่างนี้ แหม่ม ไม่เคยร้องให้ แหม่มร้องให้ไม่ได้ อะไรอย่างนี้ ซึ่งเป็นตัวตนของเขา และเขาเองอาจจะเล่นหรือไม่เล่นก็ได้ เขาก็อ อืม... โหยหวน ค่อนข้างยากนะ แต่ตอนนั้นมองเขาในจอทีวี เห็นน้ำตาเล็ดน้ำตาร่วงเลย" (อรชума ยุทธวงศ์. สัมภาษณ์ในนิตยสารขวัญเรือน, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖๖ กรกฎาคม 2541.)

การฝึกฝนพัฒนาทางการแสดง ปัจจุบันเป็นที่นิยมของบริษัทผู้ผลิตละคร ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากการทดสอบนักแสดงใหม่ในเบื้องต้นนั้น ยังไม่ได้เน้นการทดสอบความสามารถทางการแสดงเท่าที่ควร โดยนักแสดงเองก็มิได้มีประสบการณ์ทางการแสดงมาก่อน ทีมงานและผู้ทำการคัดเลือกจึงจำเป็นต้องให้นักแสดงได้มีประสบการณ์ และทำความเข้าใจพื้นฐานทางการแสดงก่อนที่จะทำการแสดงจริง โดยในการฝึกฝนจะมีการฝึกพื้นฐานการแสดงให้กับนักแสดง แต่โดยมากจะฝึกฝนนักแสดงกับบทที่นักแสดงได้รับในละครเรื่องนั้น ๆ ว่านักแสดงควรจะมีการแสดงอย่างไร มีการตีความบทและการทำความเข้าใจบทอย่างไร จึงจะสามารถถ่ายทอดลักษณะของตัวละครออกมาได้ ตรงตามที่ถูกกำกับและผู้เขียนบทต้องการ

4.2 จากประสบการณ์การแสดงของนักแสดงอาชีพ นักแสดงอาชีพ อาจมีการฝึกฝนพื้นฐานการแสดงมาบ้างแล้ว ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่วงการบันเทิง และก้าวเข้าสู่การเป็นนักแสดงละครโทรทัศน์ อย่างไรก็ตาม นักแสดงอาจจะมีได้มีการฝึกฝนการแสดงมาก่อน แต่เมื่อได้มีโอกาสเป็นนักแสดงละครโทรทัศน์ นักแสดงจะอาศัยการฝึกฝนพัฒนาจากประสบการณ์ทางการแสดง ที่จะสอนให้นักแสดงมีการเรียนรู้ และเข้าใจลักษณะงานระบบการทำงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงาน จนกระทั่งนักแสดงมีพัฒนาการทางการแสดง และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ทำให้ผู้ผลิตมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในความสามารถของนักแสดง รวมถึงความเหมาะสมทางการตลาดของนักแสดง

คุณมีเรีย เบเนเนตตี ดารานักแสดง และนักร้องในสังกัด บริษัท แกรมมี่ กล่าวถึงการผ่านการทดสอบ และฝึกฝนการแสดง จนกระทั่งพัฒนาการแสดงจากการใช้ประสบการณ์ว่า

“มีค่ะ ทุกอย่างเลย เข้าวงการแรก ๆ เลยนี่ต้องโดนทุกคน อย่างถ่ายโฆษณาก็ต้องมาทดสอบก่อน พอมาเล่นละคร ไม่มีการทดสอบ แต่ว่ามันเล่นหนังมาก่อน ก่อนจะมาเล่นละคร เพราะฉะนั้นนี่หนังมีอยู่บ้าง มีอยู่เรื่องหนึ่ง เรื่องเร็วกว่าใจเกินฝัน ต้องมาทดสอบ เพราะว่าเป็นหนังไม่ใช่เบา ๆ มียาเสพติด ต้องใช้อารมณ์ อาจารย์บรรจงจะให้มาเรียนก่อน มาทำความเข้าใจกับเพื่อน ๆ ทุกคนเกือบเดือน ขาติตย์หนึ่งนัดมา คุกกี้ เลาร์ ขาติตย์ มานั่งสมาธิบ้าง ออกกายบริหาร แล้วใช้การโต้ตอบกันด้วยบท ก็มีอยู่ครั้งเดียว เรื่องนั้นที่มีการทดสอบมีการเรียนแสดงก่อนนิดหนึ่ง แต่หลังจากนั้นก็ใช้ประสบการณ์เอา แต่ว่า คือตัวเราจะเกร็งนิดหนึ่ง เพราะว่าพอละเล่นหนังมาเล่นละคร และจะรู้สึกว่ายาก เพราะว่าละครในการถ่ายทำกับหนังจะไม่เหมือนกัน หนังมันคือจะถ่ายเป็นคัท ถ่ายทีละช็อต ทีละช็อต เหมือนโฆษณาหน่อย ๆ แต่ทางละครนี่มันจะเล่นยาว เป็นทั้งตอน ทั้งชิ้นนั่น คือต้องเล่นต่อเนื่องกันทั้งหมด” (มีเรีย เบเนเนตตี. สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2541.)

คุณวิลักษณ์ พูลสมบัติ ผู้ฝึกฝนและทำการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทยูม่า กล่าวถึง การได้รับการฝึกฝนพัฒนาการแสดง จนกระทั่งมีความสามารถและพัฒนาจากประสบการณ์การแสดงของ คุณบุษกร พรพรรณศิริเวช นักแสดงหลักอิสระ ว่า

“...อย่างน้อยไม่ต้องแล้ว (บุษกร พรพรรณศิริเวช) น้อยเขาเคยซ้อมมานานแล้ว และพอเขาเริ่มเล่นเป็น ก็มีแค่มาคุยกับผู้กำกับว่า ผู้กำกับต้องการตรงนั้นตรงนี้ อย่าง เชอรี่ กับ เป้ (เข็มอัปสร และรามาวดี สิริสุขะ) อาจจะไม่เชื่อพอ เพราะฉะนั้นต้อง

มีการฝึกซ้อม หรืออย่าง ตัน พิเศษ ไชยผลดี เขาก็ต้องผ่านการฝึกซ้อม เพราะว่าเขายังไม่ชำนาญพอ (วิไลภรณ์ พูลสมบัติ. สัมภาษณ์, 4 สิงหาคม 2541.)

คุณศรัญญ วงศ์กระจ่าง ดารานักแสดงหลักอิสระ ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการฝึกฝนพัฒนาการแสดง และการใช้ประสบการณ์ของตนเอง ว่า

"จริง ๆ แล้วสมัยนั้นยังไม่มีถึงขนาดนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการพูดคุย แล้วก็ทำงานกับผู้กำกับมากกว่า คือถ้าหากเราไม่เข้าใจ ไม่แน่ใจ เราก็คุยกับผู้กำกับโดยตรง ผู้กำกับเขาก็จะดูแลตรงนั้นอยู่ แต่ว่าในส่วนของการเรียน ไม่รู้ว่าได้มาจากช่วงที่อยู่จุฬา ฯ เคยเล่นละครเวที โดยเล่นให้ อ.สดี หัสน้ำภาควิชาการละคร คณะอักษร ฯ ในตอนนั้น ได้ทำงานกับ อ.สดีมา 3 ปี เลยได้พื้นที่ทั้งหมดส่วนที่เป็นวิชาการจากตรงนั้น พอผ่านตรงนั้นมาแล้วเราก็เอาสิ่งที่ได้จากครูบาอาจารย์มาฝึกฝน ปฏิบัติอยู่เรื่อย ๆ ผมทวนมาฝึกซ้อมด้วยตนเอง เพราะจริง ๆ บ้านเราไม่มีโรงเรียนที่ชัดเจนเหมือนเมืองนอก " (ศรัญญ วงศ์กระจ่าง. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2542.)

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่บทบาทนั้น ต้องการลักษณะตัวละครที่มีความพิเศษ บางประการ เช่น บทบู๊ ยิงปืน เตอะตอย ความสามารถทางกีฬา หรือดนตรี แม้ว่านักแสดงจะมีประสบการณ์ และเคยผ่านการฝึกฝนพื้นฐานทางการแสดงมาบ้าง แต่ยังไม่มีความสามารถตามลักษณะตัวละครที่กำหนดไว้ ก็จำเป็นต้องทำการฝึกฝน และพัฒนาความสามารถในส่วนนั้นเพิ่มเติม เพื่อการสวมบทบาทของตัวละครนั้นได้อย่างแนบเนียนและเหมาะสม

คุณบุษกร พรพรรณศิริเวช ดารานักแสดงหลักอิสระ กล่าวถึง การฝึกฝนพัฒนาการแสดงว่า "เราก็ใช้ประสบการณ์ด้วยส่วนหนึ่ง แต่ว่าบางเรื่องนี่ เราก็ต้องมีบ้าง อย่างแบบมีเรื่องปืนเข้ามาอย่างนี้ เราต้องไปซ้อมยิงปืน ฝึกซ้อมยิงปืน หรือถ้าเป็นเรื่องแอคชั่น ก็จะมีแบบไปฝึกเตะไปต่อย ไปซ้อม ก็จะมีบ้าง" (บุษกร พรพรรณศิริเวช. สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2542.)

การฝึกฝนพัฒนา จึงเป็นขั้นตอนที่ผู้ทำการคัดเลือกให้ความสำคัญ ในการพัฒนาความสามารถของนักแสดง เพื่อสวมบทบาทในละครโทรทัศน์ได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ของนักแสดงแต่ละคน ในการพัฒนา และฝึกฝนความสามารถทางการแสดงของตนเอง

จากขั้นตอน และกระบวนการคัดเลือกนักแสดงของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทย ทำให้เห็นถึงแหล่งที่มาของนักแสดง เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกและการทดสอบที่ผู้ผลิตนำมาใช้ในการคัดเลือกนักแสดง ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกรคัดเลือกนักแสดง ในเรื่องปัจจัยการคัดเลือกนักแสดงในละครโทรทัศน์ไทยต่อไป